

Universidad
**Católica de
Valencia**
San Vicente Mártir

BIBLIOTIL:
**PROYECTO DE BIBLIOTECA DE
CICLE PER A EDUCACIÓ INFANTIL**

Presentado por:

Dª MARTA LORENTE NALDA

Dirigido por:

Dra. Dª ROMANA MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Valencia, a 25 de mayo de 2020

Facultad de Magisterio y Ciencias de la Educación

Grado en Maestro en Educación Infantil

Agraïments

A la meua família per donar-me l'oportunitat de fer els meus somnis una realitat.

A totes les mestres i professores que han format part de la meua vida per fer-me creure amb l'educació i haver-me transmés la seua passió per la docència.

A la meua Directora del Treball, Romana Martínez Martínez, perquè ha estat quan l'he necessitada i gràcies, en gran part, al seu suport, consells i correccions, he pogut dur a terme satisfactòriament el següent Treball Fi de Grau.

*“El plaer de llegir és doble quan es viu amb una altra
persona amb la qual compartir els llibres”.*

Katherine Mansfield (1888-1923)

Índex General

1	Resum, Resumen, Abstract	15
2	Introducció	18
3	Marc teòric	21
3.1	Lectura en Educació Infantil.....	21
3.2	Estimulació primerenca	22
3.3	Animació i promoció lectora	26
3.4	Principals mediadors en el procés.....	27
3.5	Marc Legislatiu en l'Etapa d'Educació Infantil.....	34
4	Objectius.....	39
5	Metodologia	40
6	Projecte <i>Bibliotil</i>	43
6.1	Generació	43
6.2	Gestió	48
6.3	Implementació	49
7	Conclusions	61
8	Referències	63

Índex Annexos

Annex 1: Carnet lector.....	1
Annex 2: Identificació per als grup de la dinàmica “Junts som més creatives i creatius”.....	2
Annex 3: Model fotografia per a l’activitat “Som imitadores i imitadors!”.....	3
Annex 4: Identificació per als grups del “Taller de Titelles”.....	4
Annex 5: Contracte d’Amadrinament lector.....	5
Annex 6: Model Registre de lectures.....	6
Annex 7: Quadre-resum dinàmica "Junts som més creatives i creatius".....	7
Annex 8: Quadre-resum dinàmica "Fami-libre".....	10
Annex 9: Quadre-resum activitat “Dramatització guiada”.....	12
Annex 10: Quadre-resum “Taller de Titelles”.....	15
Annex 11: Quadre-resum dinàmica “Amadrinament lector”.....	18

1 Resum, Resumen, Abstract

Resum

El següent Treball Fi de Grau presenta una proposta de Projecte de Biblioteca de Cicle anomenada *Bibliotil* per a fomentar la lectura en el segon cicle d'Educació Infantil, insistint en la importància de la figura del mediador adult en l'adquisició de l'hàbit lector.

Primerament, es presenten les bases teòriques amb les quals es fonamenta el treball, com és la presència de la lectura en Educació Infantil i la seua estimulació primerenca, la diferència entre els conceptes d'animació i promoció lectora o la importància dels mediadors principals (famílies, docents i biblioteques) en el procés; manejant les diferents fonts de documentació que apareixen a l'apartat corresponent.

Seguidament, es descriu el procés de creació d'una Biblioteca de Cicle: generació, gestió i implementació. On es proposen diferents dinàmiques que impliquen al mateix alumnat d'Infantil, a l'alumnat de Primària i a les Famílies, amb l'objectiu de fomentar la lectura des del camp de la docència.

Així doncs, tots els objectius que es plantegen després de la revisió teòrica es compleixen a través del Projecte. Destacant entre ells el foment de l'hàbit lector en Educació Infantil i la proposta de diferents dinàmiques que involucren a les famílies i a la comunitat educava, per treballar aquest procés.

Paraules clau: Educació Infantil; Biblioteca de Cicle; foment lector; família-escola.

Resumen

El siguiente Trabajo Fin de Grado presenta una propuesta de Proyecto de Biblioteca de Ciclo denominada *Bibliotil*, para fomentar la lectura en el segundo ciclo de Educación Infantil, insistiendo en la importancia de la figura del mediador adulto en la adquisición del hábito lector.

Primeramente, se presentan las bases teóricas en las cuales se fundamenta el trabajo, como es la presencia de la lectura en Educación Infantil y su estimulación temprana, la diferencia entre los conceptos de animación y promoción lectora o la importancia de los mediadores principales (familias, docentes y bibliotecas) en el proceso; manejando las diferentes fuentes de documentación que aparecen en el apartado correspondiente.

Seguidamente, se describe el proceso de creación de una Biblioteca de Ciclo: generación, gestión e implementación. Donde se proponen diferentes dinámicas que impliquen al mismo alumnado de Infantil, al alumnado de Primaria y a las Familias, con el objetivo de fomentar la lectura desde el campo de la docencia.

Así pues, todos los objetivos que se plantean después de la revisión teórica se cumplen a través del Proyecto. Destacando entre ellos el fomento del hábito lector en Educación Infantil y la propuesta de diferentes dinámicas que involucran a las familias y a la comunidad educativa, para trabajar dicho proceso.

Palabras clave: Educación Infantil; Biblioteca de Ciclo; fomento lector; familia-escuela.

Abstract

The following Degree Final Dissertation presents a proposal of a Cycle Library Project called *Bibliotil* in order to promote reading in the second cycle of Early Childhood Education, emphasizing the importance of the adult mediator figure on the acquisition of the reading habit.

Firstly, it is presented the theoretical background on which the project is based, such as the presence of reading in Early Childhood Education and its early stimulation, the difference between the concepts of animation and reading promotion or the importance of the main mediators (families, teachers and libraries) throughout the process; dealing with the different sources of documentation that appear in the corresponding section.

Next, it is described the process of creating a Cycle Library: creation, management and implementation, where different dynamics are proposed. In these dynamics, the same children from Early Childhood Education, Primary School students and the Families are involved, with the aim of encouraging reading from the teaching field.

Thus, all the objectives that arise after the theoretical revision are fulfilled through the Project. Among them, the promotion of the habit of reading in Early Childhood Education and the proposal of different dynamics that involve families and the educational community are emphasised so as to work on this process.

Key words: Early Childhood Education; Cycle Library; reading encouragement; family-school.

2 Introducció

Des que tinc ús de raó les cançons, les històries i els contes han estat presents en la meua vida. La majoria dels membres de la meua família són lectors i, per tant, els llibres sempre han estat al meu abast. Sempre m'ha agradat escoltar els meus iaïos i els meus pares quan em contaven viatges o successos que els ocorregueren en el passat. Però a casa, ma mare és la principal lectora. És una apassionada de la lectura i sempre que podia em llegia contes, visitàvem biblioteques i també anàvem juntes a escoltar conta-contes. Ma mare em va apuntar a teatre quan vaig començar l'etapa d'Educació Infantil i vaig estar fent-ne fins Sisé de Primària. M'apassionava.

En resum, sempre he estat envoltada de llibres, contes, música i art i això ha fet que jo haja adquirit, des de ben menuda, l'hàbit lector. Per tant, aquest gust per la lectura me l'ha transmés i inculcat, completament, la meua família. És per aquest motiu que, al llarg del treball, li done molt d'èmfasi a la presència dels mediadors principals i, sobretot, a la implicació de les famílies, com a primeres i principals mediadores en el procés.

Així doncs, és aquesta la raó per la qual, des de l'inici del Grau, vaig tindre clar que el meu Treball Fi de Grau havia d'estar dedicat a la lectura, concretament, al foment lector des d'Infantil.

Tanmateix, a banda dels beneficis i les experiències que m'han aportat personalment la lectura al llarg de la meua vida, durant els diferents períodes de pràctiques que he dut a terme durant el grau, he observat com als centres escolar on he estat, no hi havia cap Pla de Foment Lector en Educació Infantil, ni tampoc cap Biblioteca de centre.

En canvi, observava com l'alumnat escoltava atentament i gaudia dels contes que les tutores els contaven esporàdicament. Així que, va ser just en eixos moments quan vaig començar a replantejar-me diferents qüestions: Per què la lectura sols està present en l'aula de 5 anys? Per què es parla de la importància de la lectura en Infantil però no es fa res al respecte? Per què no existeix una biblioteca destinada únicament a l'alumnat d'Educació Infantil?

Com a futura docent, tenia una labor i era intentar que aquesta situació canviara creant una possible proposta per augmentar la presència dels llibres i la lectura en

Educació Infantil però, sobretot, havia de pensar diferents dinàmiques, activitats o tallers per fomentar la lectura, perquè els alumnes gaudiren, tingueren curiositats, experiències... Així que, una vegada iniciat el procés de creació del Treball, junt amb la Directora concretarem, acordarem i deixarem més definit el tema i començarem a buscar i a mirar bibliografia per poder fonamentarlo.

Aquest Treball Fi de Grau rep el títol de *Bibliotil: Projecte Biblioteca de Cicle per a Educació Infantil*. *Bibliotil* és un concepte creat a partir de la unió de dues paraules clau en el Projecte: biblioteca + infantil. Tant la Directora com jo pensàvem que aquesta biblioteca havia de tindre una identitat, havíem de pensar amb un nom amb personalitat, clar i senzill perquè l'alumnat d'Infantil el puga recordar i no va ser fins a l'últim moment que ens decidirem per aquest.

Pel que fa al contingut, el següent document està configurat per diferents apartats i subapartats, encara que hi ha dos que són la base del treball. Aquests consta d'una fonamentació teòrica i una possible proposta. Amb aquestes es pretén mostrar la importància d'apropar als xiquets i les xiquetes, des del naixement, a la lectura i conscienciar del paper fonamental dels mediadors principals en el procés de foment lector.

D'una banda, la fonamentació teòrica gira entorn de la presència de la lectura en Educació Infantil així com els beneficis que aporta iniciar la seua estimulació primerenca. També es defineixen conceptes clau com són l'animació i la promoció lectora per a iniciar amb èxit el procés de foment lector. I per últim, però no menys important, s'exposen quins són els mediadors principals i el paper fonamental que tenen aquests en el procés de creació de l'hàbit lector.

D'altra banda, es presenta la proposta de creació d'una Biblioteca de Cicle on es descriu el procés de generació, de gestió i d'implementació on es proposen diferents dinàmiques que impliquen la participació directa de l'alumnat d'Infantil, de l'alumnat de Primària i de les famílies.

Posteriorment es reflecteix, a tall de conclusió, els aspectes més rellevants del treball i si els objectius marcats durant l'elaboració del treball amb la creació de la *Bibliotil* i les diferents dinàmiques, s'han aconseguit.

Finalment, s'elabora un llistat que fa referència a la bibliografia en la qual m'he basat per a realitzar aquest treball.

3 Marc teòric

3.1 Lectura en Educació Infantil

Amb aquest apartat del marc teòric es tracta el concepte de lectura així com la seua presència en Educació Infantil. Tot i això, és fonamental el treball primerenc de les famílies entorn d'aquesta per poder iniciar el procés d'alfabetització amb èxit.

Com bé afirma Pernas (2009):

La lectura és un procés global i complex que va més enllà de la simple descodificació mecànica d'uns signes gràfics. No sols es tracta d'identificar i nomenar correctament paraules i frases sinó que a més, la lectura implica interpretar un text, atribuir-li un significat, comprendre-ho. I aquest és un procés dinàmic en el qual té lloc una interacció permanent entre lector, text i context. El lector per a construir el significat utilitza la informació que li proporciona el text, els seus coneixements previs sobre el tema i realitza a més, una sèrie d'operacions mentals. Però també en la construcció del significat que el subjecte duu a terme, intervenen una sèrie de factors afectius i emocionals, vinculats a les seues experiències personals amb la lectura (expectatives, necessitat satisfeta, identificació, plaer proporcionat...) i als estímuls i valors del mitjà social (presència de models lectors, valoració social de la lectura... (p.262).

La base de tot aprenentatge és la lectura i, segons demostren diferents estudis sobre el tema, els xiquets i les xiquetes que durant la infància i l'adolescència estan en contacte amb els llibres i que, a més, lligen habitualment, tindran molts avantatges en la seua vida acadèmica, ja que coneixeran i entendran una gran varietat de paraules i utilitzaran estructures més complexes que els facilitarà la comprensió oral i escrita. (Llegim?- Consells pràctics per a motivar la lectura en família, 2019).

En el moment que el xiquet o la xiqueta comença a tindre contacte directe i indirecte amb la cultura escrita és quan s'inicia el procés d'alfabetització. Aquest es pot entendre, segons Clemente (2008), com les "idees prèvies" que els xiquets tenen sobre "el món de la lectura i l'escriptura" (p.15).

Tanmateix, corroborant amb el que diuen Sulzby i Teale (1991) i Pressley (1999) respecte de l'alfabetització emergent, Clemente (2008) afirma que molts xiquets i xiquetes abans de començar l'escola i per tant, un ensenyament més estructurat, ja tenen adquirits rellevants coneixements sobre aquest procés.

Com ja digueren Purcell-Gates (2001) i Teale i Sulzby (1986) aquest fet es causat perquè, fa anys, els estudis relacionats amb l'alfabetització emergent demostraren que aquesta “no sols ocorre a l'aula, sinó que es realitza també en la família, al carrer i en altres contextos no escolars amb tots els materials escrits i pràctiques lletrades que es troben al voltant de l'individu” (Citat en Llamazares, 2016, p.152).

Segons Llamazares (2016) una de les pràctiques per introduir aquest procés en els infants que s'ha demostrat més profitosa és la lectura compartida amb llibres il·lustrats. Aquesta, a banda d'augmentar el vocabulari dels i les preescolars, comprén una funció eloqüent en el desenvolupament cognitiu i lingüístic primerenc, ja que permet que els xiquets i les xiquetes adquirisquen de forma anticipada habilitats i eines crucials per a una posterior descodificació, ortografia i comprensió lectora.

De la mateixa manera, Stevenson i Fredman (1990) trobaren “una relació significativa entre la freqüència de lectura compartida entre pares i fills en edat preescolar i el seu nivell de lectura i ortografia i la seua puntuació de coeficient intel·lectual als 13 anys” (Citat per Llamazares, 2016, p.153).

3.2 Estimulació primerenca

Apropar els alumnes d'Educació Infantil a la lectura no significa que sàpiguen llegir ni tampoc es pretén que hagen adquirit els codis necessaris per a dur a terme un procés de comprensió del text, sinó que els xiquets estiguen en contacte amb la lectura, entre altres.

El fet d'apropar-los als llibres pot aportar-los experiències molt gratificants i divertides i formaran part de tota la seua vida. I qui sap, tal vegada, gràcies a aquesta aproximació senten la necessitat d'explorar més aquest món i per tant, els mediadors principals (família, escola i biblioteques), hauran de respondre a la seua curiositat de la

mateixa manera que responen als seus interrogants sobre altres temes de la vida quotidiana: amb informació adequada i adaptada a les seues necessitats (Solé, 1996).

El foment de l'hàbit lector és un procés que ha de començar des de l'etapa d'Educació Infantil, ja que la lectura en aquesta etapa, té un càrrec molt definit però, a la vegada, molt ampli (Solé, 1996). Es busca preparar a xiquet o la xiqueta perquè "capte i valore el món dels llibres i dels diferents mitjans amb els quals ens comuniquem" (Clemente, 2008, p.14).

L'objectiu és efectuar l'ensenyança i l'aprenentatge de qualsevol cosa que conviu en els infants, és a dir, tot allò que els interessa o que es contempla en les seues vides, de forma natural. Evitant l'ensenyament directe del codi i l'acceleració i substitució de la tasca corresponents d'altres etapes en relació amb aquest contingut (Solé, 1996).

Com apropiadament planteja Fons (2000) "aprendre a llegir no és una qüestió que es pugua resoldre amb uns quants exercicis, sinó que és fruit d'un procés" (Citada per Roque i Álvarez, 2016, p. 124). Un procés lent i individual, és a dir, que comença per a cadascú en un moment diferent i no acaba mai. La motivació, les experiències i les ajudes o recursos que el xiquet o la xiqueta rep al llarg del procés per part dels mediadors i mediadores són alguns dels factors que faciliten o dificulten l'adquisició d'aquest hàbit (Cerrillo, 2007).

Aquest procés cal cuidar-lo i estimular-lo des del naixement. És un procés d'aproximació gradual als usos de la llengua escrita, per la qual cosa la quantitat i la qualitat d'aquestes interaccions són fonamentals. La relació de l'alumnat amb lectors experts, tant en les famílies com a les escoles, afavoreix el desenvolupament del gust per la lectura (Solé, 1996).

No existeix un sol camí per construir les nocions necessàries per a aprendre a llegir sinó que n'existeixen molts. Alguns exemples són la lectura compartida, en veu alta, en silenci o a través d'un adult o un lector expert. S'aprén a llegir veient com ho fan els altres, atenent quan els conten qualsevol història, intentant llegir, equivocant-se, observant les il·lustracions i creant la seua pròpia història. Ja ho afirmava Corral (1997)

“els xiquets poden aprendre a llegir abans dels sis anys, de la mateixa manera que aprenen a parlar” (p.67).

Quan naix un bebé el primer que es fa és parlar-li a tota hora encara que aquest no sàpiga fer-ho fins passats uns quants mesos. Tampoc ho farà bé de seguida, ja que encara no tindrà adquirides les estratègies ni els coneixements necessaris per a poder dir que és competent en la llengua oral. Doncs, s’aprén a llegir del mateix mode. La lectura i els llibres no podran formar mai part de la vida d’un si no se li permet accedir a ella en edats primerenques (Solé, 1996).

Per tant, com ja afirmava Corral (1997) “llegir, escriure, parlar i escoltar, haurien de ser actes tractats de manera natural com integrants d’un procés comunicatiu” (p.67), és a dir, si els xiquets i les xiquetes tenen curiositats, els adults no deuen restringir-les, ja que el que aquest o aquesta pot arribar a ser en un futur s’estarà determinant en el període de 0-6 anys (Corral, 1997).

Així doncs, com també deia Gianni Rodari, l’instint de llegir s’ha d’introduir en la vida de l’infant des de ben menut. És una operació delicada que suposa la implantació dels llibres i la capacitat d’utilitzar-los com a ferramenta per conèixer i entendre el món d’una forma simplificada (Berenguer, 2018).

Tot i que encara no tenen la capacitat de lectura autònoma conscient, sí que estan relacionats amb aquesta per mitjà de l’oralitat i això permetrà que quan comencen l’escola coneguen diversos contes o cançons... (Cerrillo, 2007).

L’estimulació primerenca en la lectura afavoreix en el descobriment del plaer i a màgia que proporcionen els llibres així com en l’adquisició de l’hàbit lector. És important que els xiquets i les xiquetes no se senten obligats a llegir, sinó que visquen els inicis d’aquest aprenentatge d’una manera natural i agradable. (Roque i Álvarez, 2016).

I és, en eixe moment, quan sorgeixen alguns dels fracassos lligats a la creació d’hàbits lectors. Aquests provenen segons Cerrillo (2007) de la carència d’una delimitació clara entre l’obligatorietat de la lectura escolar i la voluntarietat de la lectura literària.

Moltes vegades es manifesta que “els únics llibres vàlids són aquells que es consideren acadèmics, reglats i obligatoris, és a dir, aquells que aporten als xiquets i les xiquetes un determinat nombre de coneixements” (Cerrillo, 2007, p.124).

En canvi, tots aquells que tenen menys qualitat literària són titllats de llibres *mediocres* o *estereotipats*. No obstant això és beneficiós que aquests formen part de la vida lectora dels infants, ja que “poden ajudar a progressar en determinades habilitats de lectura que necessiten hores d’entrenament, a formar la seua autoimatge lectora o a sentir-se part d’una comunitat d’interessos. També pot ocórrer que una obra sembla enormement repetitiva per als mediadors i, en canvi supose tot un descobriment per al nou lector infantil” (Colomer, Manresa, Ramada i Reyes, 2018, p.193).

Per això Colomer i altres (2018) proposen que “a les aules, aquests llibres poden aparèixer en certa mesura en les seleccions per a la lectura autònoma i també poden formar part de projectes o seqüències didàctiques que exploten les seues característiques, normalment barrejades amb altres referents de major qualitat” (p.193).

En resum, i com bé diu Pernas (2009), “es tracta que el xiquet descobrisca l’interés que té ser capaç de llegir i escriure per a comunicar-se amb persones no presents, per a informar-se, per a aprendre, per a opinar, per a gaudir” (p.267).

3.3 Animació i promoció lectora

Conceptes com l'animació i la promoció lectora són essencials per al procés d'alfabetització però també per a la vida lectora dels més menuts. Moltes vegades sorgeixen dubtes a l'hora de definir-los, ja que tots dos persegueixen fomentar l'hàbit lector i buscar el gust per la lectura.

Seguint amb el criteri de Yepes Osorio (2001), la promoció de la lectura “és una acció o conjunt d'accions dirigides a acostar a un individu o grup a la lectura, elevant-la a un nivell superior d'ús, de tal manera que siga assumida com una eina indispensable en l'exercici ple de la condició vital i civil. L'eficàcia de la promoció de la lectura vindrà determinada pel nivell de comprensió que es tinga del procés lector. Entenem la promoció de la lectura com un procés intencional i sistemàtic mitjançant el qual es desencadena, en l'individu i en la comunitat, la necessitat de conèixer, comunicar i construir a través de la lectura i l'escriptura, amb la mateixa naturalitat amb la qual es viu” (Citat per Pernas, 2009, p. 264).

La promoció lectora, per tant, s'entén com una idea genèrica que pretén coordinar relacions de continuïtat i coherència entre diferents accions. Aspira a fer que les persones adopten actituds actives enfront de la lectura i això s'aconseguirà pal·liant les carències i desigualtats en l'accés a aquesta i creant propostes de millora i plans d'acció perquè la imatge que la societat té respecte de la lectura canvie. S'ha de contribuir a despertar l'interés, el desig, així com propiciar un acostament positiu i una relació afectiva amb la lectura perquè s'origina la necessitat de llegir (Pernas, 2009).

En canvi, s'ha vinculat, amb freqüència, solament, a l'execució d'activitats anomenades d'animació lectora. Aquesta, com defineix també Yepes Osorio (2001), és “una acció dirigida a crear un vincle entre un material específic de lectura i un individu o grup, buscant crear el gust per la lectura” (Citat per Pernas, 2009, p. 264). Totes aquestes estratègies i activitats són una anella més en una cadena d'accions dissenyades en relació amb uns objectius específics per poder respondre a totes aquelles necessitats detectades i seqüenciades acord a un pla que involucre a tota la comunitat educativa (Pernas, 2009).

L'animació lectora hauria de contemplar, com a únic objectiu: millorar els hàbits lectors dels individus als qui es dirigeix aquesta animació, fins a aconseguir crear en ells hàbits lectors. Aquesta contempla dos àmbits: el formal (escola i biblioteca) i el no formal (famílies, mitjans de comunicació, llibreries...) i, moltes vegades, l'àmbit de l'animació sol ser motiu de conflicte, ja que en l'àmbit escolar, sobretot, apareixen diferents elements negatius on cal destacar el més perillós: l'obligatorietat de l'animació, és a dir, la imposició de determinades lectures. Ha d'existir una bona convivència entre les lectures escolars i les voluntàries, ja que serà la suma d'aquestes dues les que ajudaran als xiquets i les xiquetes a desenvolupar un esperit crític que els permeta escollir lliurement (Cerrillo, 2005).

En definitiva, podem dir que, mentre l'animació lectora són diverses tècniques i estratègies que permeten fer nous lectors, la promoció de la lectura està molt relacionada amb les polítiques culturals de les col·lectivitats que es tracten en cada cas (Cerrillo, 2005).

3.4 Principals mediadors en el procés

Quan un adolescent sap quins són els seus gustos i interessos lectors i llig per gust és perquè, durant algun moment de la seua vida, un adult li va ensenyar a gaudir de la lectura, perquè des de ben menut va tindre els llibres presents al seu dia a dia.

Els mediadors són essencials en el procés de foment lector, ja que els infants no ho poden fer sols. No podrà haver-hi mai una estimulació primerenca de la lectura si les famílies, a casa, des de menuts no els introdueixen la lectura. Tampoc serà possible si a l'aula, el o la docent no els presenta llibres ni tampoc els desperta l'interés per conèixer-ne de nous. Per tant, la figura del mediador adult és necessària perquè mostre als infants estratègies per veure com funciona això de la lectura i li transmeta la seua passió per aquesta (Centelles, 2020).

Segons Solé (1999) "la motivació està estretament vinculada amb les relacions afectives que els alumnes puguen anar establint amb la llengua escrita. Aquesta, hauria de ser acaronada a l'escola... Aquesta vinculació positiva s'estableix principalment quan

l'alumne veu que els seus professors, i en general les persones significatives per a ell, valoren, usen i gaudeixen de la lectura” (Citat per Roque i Álvarez, 2016, p. 124).

Per tant, els àmbits fonamentals per crear i aconseguir bons hàbits lectors i millorar les competències lectores són: la família (primers i fonamentals mediadors del foment lector per a l'infant), l'escola (element bàsic d'aprenentatge que, coordinada amb les famílies, promourà de manera activa els hàbits lectors) i les biblioteques (recurs que, permetent l'accés a la cultura i al coneixement sense distincions i duent a terme una programació d'activitats d'animació lectora permetrà als alumnes augmentar el gust lector.) (PVFLL, 2017).

En definitiva, l'existència dels mediadors és essencial per introduir i fomentar la lectura en Educació Infantil perquè, segons afirma Gemma Lluch, “el mediador adult és qui es converteix en un *agent de transformació*, ja que actua com a *primer receptor*, mentre que el xiquet serà el *segon receptor*” (Citat per Cerrillo, 2007, p.51).

- **Famílies**

Les famílies són els primers encarregats a fomentar la lectura en els més menuts i els principals mediadors d'aquesta. Són els primers punts de referència, els aliats perfectes per a ajudar-los a establir eixa connexió necessària amb la lectura i per a despertar-los la curiositat per llegir. Són les famílies les qui han de donar exemple de la importància que té aquesta i crear un entorn on estiga present i tinga el lloc que li correspon (Monar, 2019).

Les famílies han de ser models de lectura, és a dir, han d'intentar mostrar-se davant dels fills com a bons lectors, és a dir, que gaudisquen llegint i que contagien aquest entusiasme respecte a la lectura als infants (Pernas, 2009). “Si aquests aconseguixen transmetre als fills i filles la passió lectora, els estaran deixant en herència un univers infinit de sensacions i coneixements, i obrint-los portes a un futur més ric, autònom i ple d'oportunitats” (Centelles, 2020, p. 6).

Sense fer més que llegir, les mares i els pares ofereixen un model lector als fills sense adonar-se'n. I, aquests, com ho fan amb tota la resta, els imitaran. Aquests han de

llegir als fills per gust, evitant que aquest procés es convertisca en una obligació, ja que serà una estona íntima, càlida i afectiva compartida entre ambdós (Solé, 1996).

Per tant, és important que les famílies s'impliquen activament en les lectures d'aquests i per això es recomana que a casa estiguen presents físicament els llibres com a elements bàsics i quotidians. Es pot, inclús, crear un espai dedicat a la lectura on els més menuts puguen accedir a ells fàcilment sempre que vulguen (Llegim?..., 2019).

Seguidament, algunes de les estratègies útils per descodificar i comprendre un text escrit són la lectura compartida, la lectura guiada i la lectura en veu alta" (Centelles, 2020, p.12).

En primer lloc, la *lectura compartida* tracta de llegir junts, l'adult amb l'infant, compartint, aprenent i construint el significat de forma plaent i amb èxit. Consisteix a ajudar-los fent de models, mostrant-los com es llig. Els adults que els acompanyen faran com si fos la primera vegada que s'enfronten al text, acompanyant la lectura amb el dit a mesura que aquest avança. D'aquest mode, el xiquet o la xiqueta prendrà consciència de l'ordre d'esquerra a dreta i es fixarà amb la correspondència entre les paraules escrites i dites. Amb aquesta lectura els xiquets i les xiquetes aprenen a observar els detalls que el llibre els ofereix com és la portada, el títol, els dibuixos... A més, els ajudarà a formular hipòtesis i prediccions sobre el text, a llegir en veu alta, a entonar, a comprendre, a aprendre nou vocabulari... (Centelles, 2020).

En segon lloc, la *lectura guiada*, es posa en marxa quan els xiquets i les xiquetes ja tenen certa desimboltura amb la lectura compartida i ja han adquirit algunes habilitats pel que fa a la lectura. Aquesta lectura és més autònoma i individual i el suport i la presència de l'adult és més escassa i es limita a formular interrogant o explicar el significat d'alguna paraula concreta. En la lectura guiada, es llig en silenci i de manera individual i, posteriorment, es realitza una xicoteta conversa entre l'adult i l'infant perquè l'adult si s'ha comprés el text o no i corregir-lo (Centelles, 2020).

Per últim, *llegir en veu alta* és una activitat compartida i agradable que enforteix els lligams afectius dels infants amb els adults. És important que els adults dediquen una estona diària a llegir en veu alta als infants, ja que els permetrà desenvoluparan la seua

imaginació creant els seus propis escenaris i personatges. A més, s'estarà fomentant la concentració, l'escolta i l'atenció activa per part dels infants, així com ajudant-los a millorar la pronúncia a l'escoltar llegir a l'adult. Aquesta lectura impulsa als xiquets i les xiquetes a voler imitar-los i ser ells mateixos, també, lectors en veu alta (Centelles, 2020).

En resum, Hindman, Skibbe i Foster (2014) ja deien que estava comprovat que “les interaccions que es produeixen entre mares i els seus fills en moments de lectura compartida generen valuosos coneixements sobre el llenguatge i sobre les estructures de participació en la cultura escrita” (Citat per Llamazares, 2016, p. 154). Però, no s'ha d'oblidar que no existeixen receptes miraculoses per contagiar el gust per la lectura i que per aconseguir-ho caldrà tindre molta paciència, constància i confiança amb u mateix i amb l'infant, entre altres, per fer del llibre un objecte quotidià interessant i atractiu (Centelles, 2020).

- **Docents**

En l'àmbit escolar, la lectura i el desenvolupament dels hàbits lectors tenen una gran rellevància, ja que aquests constitueixen un eix transversal que competeix a tots els integrants de la comunitat educativa (professors, alumnes i famílies) i a totes les matèries (Pernas, 2009).

Aprendre a llegir i a escriure són processos complexos i llargs que no totes les persones adquireixen de la mateixa manera ni tampoc en el mateix ritme. Tots passen per les mateixes fases i segueixen la mateixa evolució durant el procés però sempre requereix l'acompanyament dels adults (a casa i a l'escola). “Es pot establir un paral·lelisme entre aprendre a llegir i aprendre a caminar perquè tots dos van lligats al moment maduratiu de l'infant: hi ha nens que comencen abans i n'hi ha que comencen després, però això no correlaciona amb el fet de fer-ho millor o arribar més lluny” (Servei d'Immersion i Acol·liment Lingüístics, 2016, p.5).

El professor és un mediador que guia, orienta i recolza en molts processos però que actua, també, com a model i, per tant, les seues conductes lectores són estratègies molt eficaces per a la promoció de la lectura. Per als alumnes serà determinant el contacte

permanent amb docents que regalen lectures, que lligen regularment i que, a més, les gaudeix i transmeten aquest entusiasme llegint en veu alta i compartint lectures de manera quotidiana. Bàsicament, seran determinants aquells capaços de transmetre el gust per la lectura i de contagiar-lo (Pernas, 2009).

Els diferents mètodes per treballar la lectura amb els infants des de l'àmbit familiar que s'han presentat en l'apartat anterior de Famílies, també són vàlids i adequats per a dur-los a terme en l'aula en mans dels docents

Pernas (2009) es refereix a la lectura en veu alta des de l'àmbit educatiu i aquest la defineix com una lectura que es fa per plaer i es contagia amb l'exemple. Les entén com a lectures gratuïtes que el professor fa als seus alumnes sense esperar res a canvi, amb la finalitat de descobrir-los noves aventures i nous textos.

En aquest tipus de lectura, el que més importa és la intenció del mediador de compartir la seua experiència prèvia de lectura amb la resta. De manera que, si aquestes activitats són integrades dins de la jornada escolar dels xiquets i les xiquetes i realitzades de manera continuada durant tota la vida escolar, a banda de propiciar al fet que els i les xiquetes associen lectura amb plaer i establisquen les bases del coneixement adquirint nou vocabulari, se'ls mostrarà que els descobriments no s'acaben en els llibres que un ja llig, sinó que els queda encara un llarg camí per explorar i això els motivarà (Pernas, 2009)

Tots aquells textos que els i les xiquetes puguen seguir sense la necessitat de tindre al davant el text concret, textos on les il·lustracions no siguen imprescindibles o textos més complexos que ells encara no poden llegir sols i soles, poden ser completament vàlids per a aquests tipus de lectures (Colomer i altres, 2018).

Mentre que, pel que fa a la lectura compartida en Educació Infantil, Llamazares (2016) les defineix com aquelles en les quals el mestre i els alumnes comparteixen la tasca de llegir i aprendre, utilitzant un text que està a la vista de tots. A més, es tracten de situacions dialògiques, ja que durant aquesta els alumnes participen activament interaccionant entre ells i amb el o la docent, on es faran preguntes o es donaran respostes sobre el que es llig o mentre es llig.

Com ja deia Wells (1987) “després d'una anàlisi dels diferents models familiars i culturals, assumida la importància que aqueixos models atorguen a la lectura, ens mostra que els xiquets que han tingut experiències familiars amb la lectura encaixen perfectament amb les rutines i activitats de les aules; aprenen a llegir i a escriure amb poca dificultat, perquè la manera en què es relacionen amb la llengua escrita a l'escola és la mateixa que a les seues cases.” (Citat per Clemente, 2008, p. 16-17). Tanmateix, perquè es produísca aquest fet és important la coordinació i el treball conjunt entre les famílies i l'escola.

Per tant, el paper dels pares i les docents en el foment lector és essencial, ja que és imprescindible mantindre i continuar la labor que comencen, des de casa, les famílies respecte de la lectura. I si aquesta continuïtat es du a terme a partir d'una coordinació, cooperació i comunicació fluida entre ambdós mediadors, aquest es convertirà en un procés agradable, beneficiós i plaent per als xiquets i les xiquetes (Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics, 2016).

Aquests hauran d'acompanyar les famílies i informar-les sobre com aprenen a llegir els seus fills i filles. Aquest els explicarà que l'edat d'aprendre a llegir comprén una franja àmplia que va dels tres fins als set anys aproximadament, per evitar les comparacions entre germans, entre xiquets i xiquetes d'una mateixa classe i les angoixes que creixen al seu voltant (Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics, 2016).

D'aquest mode, l'escola proporcionarà suport professional a les famílies per conscienciar-les del seu paper en aquest procés i els proporcionarà les suficients estratègies i ferramentes per a apropar els fills i filles als llibres i a la lectura. També s'encarregarà de donar les oportunitats als xiquets i les xiquetes que creixen en entorns familiars menys privilegiats quant a la lectura (Pernas, 2009). En conseqüència, és important que les famílies entenguen la importància, la funcionalitat i la contextualització de les lectures (Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics, 2013)

En definitiva, des de l'escola s'ha de treballar per aconseguir una bona relació amb les famílies basada en la complicitat i la coordinació necessària per a aconseguir resultats favorables en l'educació dels infants, creant situacions agradables de lectura perquè aquestes col·laboren amb el centre en totes les activitats que es proposen. Els docents s'encarregaran de motivar-los i impulsar-los a ser bons models lectors, sempre

que aquesta implicació no supose una feina extra a casa ni una prolongació de la tasca del mestre o la mestra, ja que aquesta no és la seua com a pares (Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics, 2013).

- **Biblioteques**

Existeixen una gran varietat de biblioteques: Nacional, Pública, Escolar, Especialitzada... Totes elles tenen el mateix fi i és apropar els llibres i la cultura a les persones. Tant d'importants són i tan presents estan a la vida dels éssers humans que pots trobar-les en la gran majoria de localitats del país.

Des de l'escola, com ja s'ha dit anteriorment, s'ha de continuar la tasca començada de les famílies en el procés lector i, en cas de no haver sigut començada, iniciar-la. Aquest impuls que inicien o continuen els docents requereix el suport d'uns materials específics, és a dir, d'uns llibres que es troben, habitualment, a les biblioteques escolars o d'aula.

Segons la UNESCO/IFLA (1999), la biblioteca escolar “proporciona informació i idees que són fonamentals per a desembolicar-se amb èxit en la societat contemporània, basada en la informació i el coneixement. La biblioteca escolar dota a les estudiants amb els instruments que els permetran aprendre al llarg de tota la seua vida i desenvolupar la seua imaginació, fent possible que arriben a ser ciutadans responsables” (Citada per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, 2018).

Així doncs, és primordial la seua presència en els centres educatius i, sobretot, en Infantil, ja que és en aquesta etapa quan els xiquets i les xiquetes comencen a construir els fonaments de la seua personalitat i a desenvolupar i potenciar trets com la imaginació o la creativitat. Ja ho deia Alcántara (2008), les biblioteques escolars són els llocs idonis per propiciar la lectura i l'amor pels llibres.

Pernas (2009) clarifica que la biblioteca escolar és l'òrgan vital per poder desenvolupar i implementar en el centre educatiu un Pla de lectura, que necessàriament contemplarà la col·laboració entre els diferents àmbits (escolar, familiar, temps d'oci) en els quals es desenvolupa la vida dels xiquets i les xiquetes.

La biblioteca escolar requereix, sense cap dubte, el suport i la implicació del professorat de tota la comunitat educativa per ser efectiva així com, la sensibilització per part de la societat per tal d'evidenciar els beneficis que aporten aquestes biblioteques (Abulí et al., 2005).

Però, perquè els infants cresquen com a lectors en un entorn comunicatiu favorable al voltant dels llibres, haurà de donar-se una continuïtat i complementarietat en els actes significatius de lectura i les accions de promoció que es realitzen. Respectant en tot moment la llibertat dels xiquets i les xiquetes a l'hora d'escollir el llibre que desitge llegir o fullejar (Alcántara, 2008).

Les biblioteques, per tant, “ofereixen a l'usuari la construcció d'un camí cap a un espai de lectura, de préstec, ràpid accés a la informació, assessorament eficaç, ajuda per a l'autoformació, un ambient agradable, un lloc de socialització i trobada, un espai obert a la col·laboració i suggeriments de tots i totes, una plataforma que activa i anima la vida cultural del municipi o centre educatiu, sent les activitats d'animació lectora pilars en tots aquests processos” (Jiménez, 2012, p.60).

I és per tots aquests motius que s'han exposat en aquest apartat i en la resta que constitueixen el Marc Teòric, que s'ha decidit realitzar, en aquest Treball, un projecte destinat a la creació d'una *Biblioteca de Cicle* per impulsar i promoure el foment lector d'una manera més personalitzada a l'alumnat del segon cicle d'Educació Infantil.

3.5 Marc Legislatiu en l'Etapa d'Educació Infantil

Tant el marc teòric com la proposta que formen aquest Treball Fi de Grau tenen una fonamentació legal és a dir, estan basats en uns documents oficials de la Comunitat Valenciana que estableixen principis, plans, metodologies, continguts, objectius generals i específics per a cada àrea de treball i també, el tipus d'avaluació.

Per tat, aquest projecte el que fa es materialitzar tot el que s'exposa en aquests documents per poder treballar tots i cadascun dels apartats que es tracten en l'aula amb l'alumnat.

Aquesta fonamentació legal de la qual es parla que s'ha consultat per poder realitzar correctament cada apartat del treball, es troba reflectida en els següents documents: Decret 38/2008, del 28 de març, del Consell pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana; l'Ordre 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres docents de la Comunitat Valenciana i, per últim, el Pla Valencià de Foment del Llibre i la Lectura (PVFLL).

- **Decret 38/2008, del 28 de març, del Consell pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana**

Aquest es concreta a partir del REIAL DECRET 1630/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims del segon cicle d'educació infantil («BOE» 4, de 4-1-2007.), d'on s'ha exportat informació pel que respecta a les possibles subvencions destinades a la creació de biblioteques escolars i a totes aquelles activitats i propostes destinades a aquest fi per concretar la possible font de finançament de la *Bibliotil*.

Al Decret 38/2008, de 28 de març, podem trobar tres àrees on s'organitzen els diferents continguts educatius i una d'aquestes s'anomena *l'Àrea 3. Els llenguatges: comunicació i representació*. Per tant, es demostra la rellevància del llenguatge tant oral com escrit i de les llengües en Educació Infantil.

Ja a l'inici del currículum s'enuncia que “La comprensió i l'ús de la llengua escrita es produeix, precisament, en les ocasions que tenen les xiquetes i els xiquets de participar en activitats de lectura i escriptura. Els professionals de l'Educació Infantil han de conèixer i acompanyar el procés que fa cada xiqueta i cada xiquet de la llengua escrita i proposar activitats per a diferents funcions i ús d'esta” (p. 55018).

A més a més s'afirma que “L'aprenentatge de la llengua escrita és un dels processos més importants que realitzen al seu pas per l'escola. La xiqueta i el xiquet, abans d'entrar a l'escola, han tingut contacte amb l'escriptura, ja que es tracta d'un objecte cultural present en tots els àmbits de la vida social i que continuarà al llarg de tota

la vida” per tant, confirma de la importància de les famílies com a primers mediadors, ja que són els qui s’encarreguen d’aquest primer contacte dels xiquets i les xiquetes amb la llengua escrita, com poden ser els contes.

Seguint aquesta línia tracta la relació família-escola corroborant que aquesta és “fonamental per a aconseguir una labor conjunta i eficaç, que implique un diàleg permanent, seqüencial i periòdic entre ambdues institucions. Molt sovint, les famílies necessiten orientació per part del centre i este, un coneixement més profund de la xiqueta i del xiquet en el si de la vida familiar, la qual cosa comporta una interrelació família-centre informativa i, al mateix temps, formativa i educativa” (p. 55018). I és, per aquest motiu que al llarg del treball es parla de la importància de les famílies com a principals i primeres mediadores en el procés de foment lector i la relació família-escola s’ha tingut molt present en la proposta, concretament en el funcionament de la biblioteca, on s’han creat diferents dinàmiques on, una d’aquestes requereix, directament, la relació amb les famílies.

A més a més, “L’aula d’Educació Infantil ha de ser el context alfabetitzador que facilite a la xiqueta i al xiquet el contacte amb el codi escrit i els ajude a valorar-lo, descobrir-lo i utilitzar-lo d’acord amb les seues possibilitats comunicatives” (p. 55018) i això es pot fer promocionant i animant la lectura, amb llibres, poesies, cançons, estratègies, dinàmiques, activitats i tallers d’animació lectora que ajuden a fomentar l’hàbit lector.

Per tant, “A l’escola, les xiquetes i els xiquets han de situar-se com a receptors-lectors i com a productors-escriptors, reconeixent les característiques específiques de la llengua escrita per mitjà de l’exploració del codi i la interpretació i la producció progressiva de textos amb intencions comunicatives, de busca d’informació i de font de plaer” (p. 55018), és a dir, sempre gaudint de tot el procés, amb llibertat i acompanyament.

“L’objectiu és proporcional a la col·laboració estreta entre professorat i alumnat, un vincle afectiu que impregne les xiquetes i els xiquets, al llarg del seu aprenentatge vital, d’una estima per la lectura, ferramenta imprescindible d’una societat alfabetitzada” (p. 55032).

- **Ordre 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres docents de la Comunitat Valenciana**

A més hi ha la presència d'una ordre per la qual es regulen els plans destinats únicament al Foment Lector en tota la Comunitat Autònoma on se sosté la importància de la lectura com a un dels principals instruments d'aprenentatge. Aquesta recolza que “una bona comprensió lectora constitueix un factor clau per a conduir l'alumnat a l'èxit escolar; per això, la importància que la lectura es trobe present en totes les àrees, matèries, àmbits i mòduls del currículum al llarg de les diferents etapes educatives” (p. 24557).

I és per això que la Conselleria d'Educació “considera un objectiu prioritari la lectura com a eix comú del currículum de les diferents etapes, i per això, ha decidit articular les mesures necessàries perquè l'alumnat desenrotlle i potencie la capacitat lectora, ampliant també aquest concepte a nous mitjans, com les tecnologies de la informació i la comunicació” (p. 24557).

- **Pla Valencià de Foment del Llibre i la Lectura (PVFLL)**

Per últim existeix un Pla destinat al Foment del llibre i la lectura exclusivament valencià que es va implantar en el 2017 i que serà vàlid fins al 2021 que persegueix, entre altres coses, un llistat d'objectius. Alguns d'aquests objectius també es tenen en compte en la creació de la proposta que presenta aquest Treball Fi de Grau:

- Fomentar hàbits lectors, amb especial consideració cap a la població infantil i juvenil.
- Fomentar la realització d'activitats de promoció de la lectura a diferents àmbits.
- Potenciar l'aprenentatge global de la lectura, l'escriptura i l'expressió oral.
- Incrementar el nombre de lectors en diferents formats i continguts digitals.
- Potenciar les biblioteques públiques i escolars.

- Reconéixer i prestigiar als mediadors de la lectura (bibliotecaris, mestres, família, llibreters, i altres professionals dinamitzadors de la lectura).
- Promoure accions encaminades a posar en valor el llibre i la lectura en la societat.

4 Objectius

En primer lloc, els objectius que persegueix l'elaboració d'aquest Treball Fi de Grau són els següents:

1. Demostrar les competències adquirides al llarg de tota la formació.
2. Ser capaç de realitzar un treball d'investigació de forma autònoma a partir de les habilitats, els recursos i els coneixements adquirits al llarg de tota l'etapa universitària.
3. Aprofundir en l'execució acadèmica d'un tema rigorosament i formal donades les exigències prescrites al Grau.

En segon lloc, l'objectiu principal al qual es pretén arribar amb aquest projecte és descriure els beneficis que aporta la lectura respecte al desenvolupament dels infants i, el procés de creació d'una Biblioteca de Cicle per treballar per internivells, el foment lector des del camp de la docència.

Aquest objectiu general es concreten en els següents objectius específics:

1. Fomentar l'hàbit lector des d'Educació Infantil.
2. Proposar diferents dinàmiques per treballar el procés.
3. Involucrar a les famílies com a mediadores principals i a la comunitat educativa en el desenvolupament de les diferents dinàmiques.

5 Metodologia

La metodologia emprada per a la realització d'aquest Treball Fi de Grau és de caràcter qualitatiu, ja que es basa en tota una cerca de materials específics i relacionats amb el tema i, posteriorment, proposa un projecte a implementar en un centre.

Dins d'aquesta, el mètode d'investigació emprat basat en l'abast i l'objecte d'estudi és el projectiu, ja que s'exposa, es descriu i es proposa la generació d'un projecte per a evitar repetir situacions que es consideren deficientes com és l'escassa presència de la lectura a Educació Infantil (López Río, 2012).

Abans d'iniciar-se amb la realització d'aquest treball es plantejaren diverses qüestions com què es vol investigar, per a què i per què, com es durà a terme i si la investigació pensada és possible. La resposta a aquestes qüestions definiren el tema de la investigació, així com l'objectiu o hipòtesis principals. Així doncs, una vegada decidit el tema i la temporalització de l'elaboració dels seus apartats es procedeix a realitzar el Marc Teòric, que serà la fonamentació teòrica sobre la qual es basarà el projecte.

El Marc teòric s'ha obtingut a partir de la recerca d'informació sobre el tema procedent de diferents fonts. En primer lloc, s'han consultat Treballs Fi de Grau realitzats per alumnes de Magisteri d'altres universitats espanyoles per buscar inspiració i observar aspectes com l'estructuració o l'estil emprat per a la seua redacció.

Posteriorment s'ha buscat tota la informació accessible sobre el tema en internet a través del buscador de Google Acadèmic amb la intencionalitat de consultar i seleccionar aquells articles o llibres més profitosos per poder dur a terme la redacció del Marc Teòric. Molts d'aquests articles s'ubicaven al portal biogràfic Dialnet mentre que les diferents obres específiques relacionades amb el tema es prestaren de diferents biblioteques. També es va visitar l'Hemeroteca de la universitat on es van consultar diferents revistes d'interés com és l'Illa, entre altres.

Entre aquestes fonts destaquen autories com Teresa Colomer, Montserrat Fons, Juan Mata, Maria Teresa Llamazares o Isabel Solé.

Una vegada seleccionades les fonts s'ha procedit a llegir i subratllar cada article i cada obra per agrupar el seu contingut per temes. D'aquest mode, en finalitzar tot aquest procés esmentat, s'observarien els possibles punts del cos que constitueix el marc teòric.

Altrament, per aprofundir amb cada apartat del marc teòric també es van consultar altres materials proporcionats per la directora del TFG com són diversos articles de revistes, revistes i obres específiques del tema.

A partir de tota la informació i els coneixements adquirits s'ha elaborat una possible proposta de creació d'una Biblioteca de Cicle per poder arribar als objectius tant generals com específics que s'han plantejat en el treball.

Per a la realització d'aquesta, a banda de fonamentar-se en la teoria tractada al marc teòric, s'ha consultat diferents temaris corresponents a l'assignatura *Formación literaria para maestros* i de *El cuento como herramienta de dramatización* impartides totes dues durant el grau que han fonamentat i contrarestat informació present a la proposta.

A més, es va assistir a una conferència realitzada per Enric Queralt qui té una llarga trajectòria al món de l'ensenyament. Ha treballat durant molts anys amb infants, joves i adolescents i actualment és formador i assessor de llars d'infants, d'escoles i d'instituts.

Aquesta rebia per títol *8 claus per a fomentar la lectura* i parlava sobre la importància d'introduir la lectura des del naixement dels nadons, així com dels beneficis que comporta la lectura i la seua comprensió a curt i a llarg termini.

Queralt defenia la presència dels llibres i la lectura en el dia a dia dels xiquets i les xiquetes així com dels joves. Proposava, a més, diferents dinàmiques i mètodes per incorporar o implantar la lectura diària en l'horari escolar. També exposava consells i pautes a seguir per treballar l'hàbit lector des de casa.

En resum, molts dels aspectes tractats i pautes donades en aquesta ponència s'han emprat per a elaborar gran part de les dinàmiques proposades en el projecte junt amb totes aquelles ferramentes, competències i coneixements adquirits durant la lectura i el treball realitzat amb cadascun dels documents citats al llarg del marc teòric i altres fonts no

ciudades però, a partir de les quals s'ha pogut aconseguir un bagatge suficientment extens per construir aquest projecte.

6 Projecte *Bibliotil*

Com a futura docent, planteje una proposta de creació d'una possible Biblioteca de Cicle que rep el nom de *Bibliotil*, per fomentar, des de l'escola, l'hàbit lector en el segon cicle d'Educació Infantil, a partir de diferents dinàmiques que involucren, de forma directa, als mateixos alumnes d'Infantil, a les seues famílies i a l'alumnat d'Educació Primària.

Tres dels aspectes que s'han de contemplar i definir a l'hora de crear una biblioteca és com generar-la, com gestionar-la i, per últim, com implementar-la, és a dir, quines metodologies o dinàmiques utilitzarem per al bon funcionament d'aquesta.

6.1 Generació

En primer lloc, l'aspecte més important per crear o gestionar una biblioteca des de zero és l'espai on estarà ubicada. Per tant, el centre haurà de disposar d'una aula destinada únicament a la *Bibliotil* i al seu ús. Aquest deu ser un espai càlid, acollidor i còmode on poder relaxar-se i gaudir de la lectura individual i conjunta.

Les dimensions de l'aula han de tenir-se bastant en compte, ja que no és una biblioteca d'aula que tan sols utilitza un grup, sinó que l'utilitzarà tot el cicle, per tant, cal atendre aquesta necessitat i comptar amb un espai on puguen reunir-se més d'un grup. En cas de no comptar amb un espai d'aquestes dimensions, qualsevol aula convencional amb dimensions més reduïdes es pot adaptar i fer la mateixa funció. A més, és recomanable que l'aula compte amb finestres o vidrieres per poder aprofitar la llum natural.

La biblioteca ha d'estar delimitada per parets o mobiliari per crear un ambient tranquil i diferenciat de la resta perquè l'alumnat tinga clara la funcionalitat d'aquesta. A més d'això, en la mateixa biblioteca es poden crear àrees on cadascuna d'elles tinga una funció. A tall d'exemple, una pot ser destinada a la lectura més individualitzada i l'altra a la col·lectiva, és a dir, als tallers, activitats, dinàmiques o visites que es realitzen durant el curs.

Respecte al mobiliari, ha de ser, predominantment, segur sense acabats punteguts que puguem suposar un perill per a l'alumnat, que respecte l'evolució psicològica natural dels xiquets i les xiquetes en un entorn d'aprenentatge segur i adaptat on tot estiga al seu abast. Fomentant, en tot moment, la llibertat i l'autonomia de cadascun d'ells i elles.

Hi haurà prestatgeries i expositors mòbils perquè l'alumnat de cada curs pugua moure'ls atenent a les seues necessitats. Aquests es poden classificar segons els llibres que contenen, per exemple en coneixement i imaginació. O bé, segons el gènere o la finalitat de cadascun.

Es recomana, a més, que aquests estiguen ordenats per edats i també per llengües i temàtiques perquè l'alumnat pugua accedir a ells més fàcilment, descobrir els seus gustos per determinar les seues preferències i guardar-los de nou al seu lloc quan hagen acabat d'utilitzar-los.

Com s'ha dit anteriorment, seria interessant dividir l'aula en dues subàrees, una per al treball individual i l'altra per al treball grupal, així que en aquestes dues el mobiliari també serà diferent.

Pel que fa a l'espai destinat a la lectura individual, hi haurà taules i cadires, també pufs i algun tatami on els xiquets i les xiquetes puguem seure per llegir en silenci o per comentar algun llibre.

Mentre que a l'àrea destinada als treballs grupals o a les assemblees amb famílies o companys i companyes, serà un espai més ampli amb un tatami i coixins que els mateixos alumnes portaran de les seues cases. També hi haurà un banc, ja que aquest permetrà seure a l'adult o company que vaja a contar un conte o fer una xarrada.

Respecte a la decoració de la biblioteca, les parets estaran cobertes d'elements decoratius, com són làmines i frases relacionades amb la lectura i els seus beneficis. Però sobretot estarà decorada pels mateixos alumnes amb treballs manuals que realitzaran a l'inici i al llarg del curs, ja que és importat que l'alumnat senta que eixe espai és seu, que entre tots l'han creat i que l'han de cuidar per poder gaudir-lo junts.

Per últim, pel que fa als materials o recursos, la biblioteca deu comptar amb una gran diversitat d'obres de temàtiques diferents per a adaptar-se a tot l'alumnat. La selecció

de llibres que contindrà la biblioteca és una de les decisions més important en la seua creació. S'haurà de tindre en compte aspectes com l'edat dels lectors, les seues necessitats, els seus gustos i les seues preferències i, a partir d'ací seleccionar diferents gèneres, el tipus perquè hi haja varietat.

Hi haurà expositors i prestatgeries destinades a les diferents edats que gaudiran de la biblioteca i, a més, es recomana que hi haja d'altres com, per exemple, de llibres recomanats, de novetats i altra dels oficis de les famílies. També comptarà amb materials que no són llibres, com els que anomenem a continuació i de dispositius electrònics com són els ordinadors o la Pissarra Digital Interactiva (PDI).

D'una banda, pel que fa als tipus de llibres adequats a l'etapa d'Infantil segons Colomer i altres (2001)¹ poden classificar-se de la següent manera:

- Llibres d'imatges: Plecs en cartoné d'imatges normalment perfilades sobre fons neutre, sense cap o poca il·lació entre si, sense text, destinades al fet que el xiquet aprenga a identificar-les pel seu nom amb l'ajuda d'un adult.
- Abecedaris i sil·labaris: Al voltant de les vint-i-tantes síl·labes de l'alfabet s'agrupen conjunts de coses: animals, ninots, joguets, que la seua inicial concorde amb la lletra presentada. Tenen una llarga tradició històrica com a material escolar i es complementen amb les cartilles i sil·labaris destinats a l'aprenentatge de la lectura. Una variable recent són els que podríem dir "numeraris", destinats a donar a conèixer la forma i el significat aritmètic dels deu primers números.
- Poemaris i cançoners: Recopilacions de rimes, cançons i estrofes, siguen populars o de nou encuny.
- Contes / novel·les: Relats d'autors contemporanis o clàssics, caracteritzats pel seu text breu, sovint jocós o entenedidor, amb animals com a protagonistes majoritaris, i amb profusió d'il·lustracions. Es presenten en diferents formats, suports o tipografies.

¹ Colomer, T. I Durán, T. (2001) Didàctica de la llengua en l'educació infantil. Didàctica de la Llengua i la Literatura. Madrid: Síntesis. Citat en l'assignatura *Formación literaria para maestros* cursada en el Grau.

- Adaptacions de contes tradicionals / Adaptacions de clàssics: Modalitat específica de l'apartat anterior, només que el seu argument es trau i resumeix del relat tradicional oral o bé d'un clàssic de la literatura universal.
- Adaptacions no tradicionals: Modalitat derivada també dels apartats anteriors, amb l'excepció que en aquestes el seu argument i protagonistes provenen del cinema de dibuixos animats o de les sèries televisives.
- Àlbums: Llibres generalment de gran format i bella presentació on s'uneixen harmoniosament la narració visual i la textual, en general amb predomini de la primera. Una modalitat específica de l'àlbum és l'àlbum de còmic, no gaire freqüent per a lectors incipients. Llibres muts: Contes visuals en els quals la il·lustració carrega amb tot el pes narratiu.
- *Pop Up* o Llibres-joguets: Construccions de paper, amb poc o cap text, on el llibre es converteix en un joc en el qual les més diverses astúcies de muntatge –plecs, encunyacions, pestanyes, relleus- permeten un maneig lúdic de l'objecte narratiu.
- Documentals o llibres de coneixements: Llibres no basats en la ficció, en els quals es pretén que el xiquet aconseguisca un coneixement objectiu de la realitat. La seua temàtica és d'allò més diversa i abasta la cuina, l'art, les ciències i les tècniques. Sovint apareixen il·lustrats amb dibuixos hiperrealistes o per mitjà de fotografies.
- Còmic: Seqüència de vinyetes o representacions gràfiques que narren una historieta mitjançant imatges i text que apareix tancat en un globus o entrepà
- Textos teatrals: A partir del diàleg, es construeix un text la finalitat del qual és la representació o, almenys, la lectura dramatitzada. Pot llegir-se com qualsevol altre llibre, però té una peculiaritat, cal imaginar el que ocorre representat sobre un escenari. A més, inclou informació addicional per a la posada en pràctica en les acotacions

D'altra, també poden hi haure materials per fomentar la comprensió i l'expressió oral com són:

- Fullets
- Guies turístiques i mapes

- Textos escrits pels alumnes de Primària
- Revistes o periòdics amb continguts interessants per a l'alumnat de EI
- Marionetes
- Daus *Story Cubes*. Joc de daus amb imatges per fomentar i entrenar la creativitat, la imaginació, la improvisació, entre altres. Poden utilitzar-se per a realitzar tota mena d'activitats. Un exemple podria ser crear històries de manera cooperativa a partir de les imatges que isquen al tirar els daus.
- Joc de taula *Dixit*. Joc molt interessant que compta amb un tauler i unes cartes amb il·lustracions precioses. Es pot jugar de diferents maneres però una proposta seria que a cada xiquet i xiqueta se li repartisca una carta diferent i aquests i aquestes hauran d'expressar en paraules que els transmet aquesta. Una altra alternativa seria que s'assegueren en cercle i, per ordre, contaren una història. El primer la començaria i la resta hauria de continuar-la a partir de la carta que els han repartit o han agafat aleatòriament.

Per últim, seria interessant que la biblioteca disposara de diversos ordinadors i una PDI. Vivim en una societat totalment digital i és imprescindible utilitzar i tindre presents les noves tecnologies a l'aula. Aquestes, ens ofereixen una gran varietat d'aplicacions que ens permetran treballar, d'una manera més innovadora, la lectura i els llibres.

Actualment podem destacar una proposta que està molt de moda entre els joves que són els *Bibliotubers* o *Booktubers*. Aquests són joves que lligen i penjen les seues recomanacions en canals de YouTube. I com diu Capsir (2019) "És una manera de reconciliar tecnologia i llibres que pot resultar especialment atractiva per a professorat i alumnat" (p.4).

Tindre present les TIC's a la biblioteca serà un recurs que crearà molta expectativa i interès entre l'alumnat. Així doncs cal traure profit de totes aquestes ferramentes tecnològiques que tenim al nostre abast.

6.2 Gestió

En segon lloc, la biblioteca serà gestionada des de diversos vessants. Primerament, des del vessant docent, és a dir, seran les mestres d'Educació Infantil les encarregades tant del funcionament de la biblioteca com de la implementació d'aquesta amb dinàmiques que requerisquen la participació de les famílies i l'alumnat. Seguidament, el consell escolar i les famílies seran els encarregats d'aportar obres a la biblioteca. Per últim, serà el mateix alumnat d'infantil qui s'encarregarà, com hem dit anteriorment, de la decoració i implantació de les normes d'ús.

Un altre aspecte a tenir en compte a l'hora de crear una iniciativa com aquesta és la possible font de finançament i, en aquest cas, podria estar en mans del centre, del consell escolar i de les biblioteques públiques que aportarien obres sense ànim de lucre.

Tot i que Conselleria, com bé s'estableix a l'Ordre 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres docents de la Comunitat Valenciana, tots aquells centres educatius que "realitzen durant els últims anys activitats encaminades a dinamitzar la lectura i a desenrotllar la competència lectora, a fi de desenrotllar les habilitats i els hàbits associats a estes. Tant el professorat com les associacions de mares i pares han assumit la responsabilitat en aquesta matèria amb les seues propostes didàctiques, el seu esforç i la dedicació, de manera compartida amb el conjunt de la societat. En els esmentats centres, a través del conveni subscrit entre el Ministeri d'Educació i la Conselleria d'Educació el desembre de 2006 i les seues addendes posteriors, s'ha realitzat una inversió per a la millora de la biblioteca escolar, i d'aquesta manera, aquesta ha contribuït a constituir l'eix vertebrador dels plans de foment de la lectura" (p. 24557). Per tant, certa part de la biblioteca podria estar subvencionada per Conselleria.

El centre aportarà l'espai, el mobiliari imprescindible i també la major part de llibres i materials. Mentre que el consell escolar i les famílies s'encarregaran de la resta del mobiliari i d'aportar altres obres, jocs o materials interessants per a l'alumnat.

A més a més, aquestes també participaran en la creació de la biblioteca i en el muntatge del mobiliari, inclús seria interessant que aquestes crearen i muntaren una

prestatgeria dedicada a llibres que tractaren els diferents oficis o, per exemple, temes que els interessaria considerar amb els seus fills i filles.

6.3 Implementació

Per últim, un dels procediments més importants una vegada creat l'espai i decidit qui serà l'encarregat o els encarregats de gestionar-la és com s'implementarà, és a dir, quines dinàmiques es duran a terme per treballar dintre d'aquesta amb la col·laboració directa i indirecta de les famílies i de l'alumnat d'Ed. Primària cada setmana.

Primerament, com que és una biblioteca compartida per més d'un curs, s'ha de definir i acordar quin serà el funcionament general d'aquesta i el préstec de llibres.

Així doncs, l'alumnat podrà agafar els llibres que desitge però sempre, davant la supervisió del tutor o la tutora que serà qui realitze el control dels llibres. Els préstecs seran d'una a dues setmanes perquè tot l'alumnat pugui gaudir de tots els llibres presents a la biblioteca.

Pel que fa al seguiment i control dels préstecs, seran els mateixos alumnes els qui ho duran a terme a través de *carnets lectors* (vegeu Annex 1) que tindrà cadascú. Sempre que vulguen emportar-se un llibre a casa hauran d'agafar el carnet del seu caseller i mostrar-li'l al seu corresponent tutor o tutora perquè aquests li fiquen un gomet.

Crear carnets lectors és, a banda, d'un recurs molt motivador per a l'alumnat, pel fet que veuran i podran comprovar quants llibres han llegit al llarg del curs. A més, voldran llegir-ne més fins a omplir tot el carnet de gomets. És un recurs que busca fomentar l'autonomia i desenvolupar el sentit de la responsabilitat dels i les alumnes.

Els primers minuts de classe es destinaran per retornar els llibres que ja hagen llegit a casa i durant els últims de la jornada es podran agafar altres a la biblioteca. Els de P4 i P5 possiblement ja tenen la iniciativa d'agafar-ne sols i emportar-se'ls a casa. Però, el més probable és que els més menuts no ho facen així que, dos dies a la setmana se'ls prestarà un llibre a cadascun perquè se l'emporten a casa i el lliguen amb les mares i els pares.

Una vegada clar el funcionament de la biblioteca, proposem diferents dinàmiques per treballar amb aquesta fent partícips, en tot moment, als mateixos alumnes d'Infantil, a les seues famílies i a l'alumnat d'Educació Primària.

El conjunt d'activitats i dinàmiques que comprén el Projecte tindrà una temporalització anual, ja que totes elles començaran en octubre i finalitzaran en juny.

- **Implicació de l'alumnat d'Educació Infantil**

Primerament, la biblioteca requereix, sens dubte, la participació i implicació dels mateixos alumnes d'Infantil, per tant, es planteja, d'una banda, que l'alumnat de 5 anys destine un espai temporal concret dins de la jornada escolar, únicament i exclusivament a la lectura lliure en silenci durant uns vint minuts aproximadament. Es recomana que aquest espai sempre siga el mateix perquè l'alumnat interioritze l'hàbit i que aquest es convertisca, finalment, en una rutina.

Aquest moment podria tindre lloc després del pati, a manera de tornada a la calma, de relaxació, per baixar les pulsacions i connectar amb u mateix. Com diu Canelles (2016), tant a casa com a l'escola "ens cal retrobar moments de silenci, moments de buit i de pausa que només puguem omplir amb el que hem viscut, amb el que estem vivint, sense que res ni ningú ens distraiga. Un silenci amable, ple, amb sentit" (p.83).

Els alumnes aniran a la biblioteca, escolliran un llibre o qualsevol altre material de lectura que no es pròpiament un llibre i seuran en la part de la biblioteca que vulguen. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumne, a banda de familiaritzar-se amb la literatura i els llibres, llija, observe, invente, cree, imagine, experimente però, sobretot, que gaudisca de la lectura en silenci.

D'altra, s'exposa una possible proposta per treballar el foment lector per internivells, és a dir, tot el cicle conjuntament, rep el títol de "**Junts som més creatives i creatius**".

Aquesta dinàmica tindrà lloc una vegada al mes i per a dur-la a terme es crearan tres grups mixtos i heterogenis amb alumnes dels diferents cursos d'Infantil. Aquests seran fixes i s'organitzaran a l'inici de la dinàmica. Cada grup estarà identificat amb un

personatge de conte. En aquest cas s'han escollit tres personatges de reconeixement necessari dintre de la literatura infantil actual com són: *La Zebra Camil·la* de Marisa Núñez, *L'Elmer* de David McKee i *El monstre de colors* d'Anna Llenas (vegeu Annex 2). Cada participant tindrà un colgant amb el personatge identificatiu del seu grup.

Això facilitarà l'organització dels grups cada vegada que es duga a terme la dinàmica, ja que l'alumnat, en relació al seu personatge, s'agruparà automàticament.

Per tant, hi haurà tres tallers que giraran entorn a la lectura però, sobretot de la creació d'històries a partir de la improvisació i imaginació. Cada mes un grup estarà en un taller que tindrà una temporalització d'uns 40 minuts. Així doncs, al final del curs, cada grup haurà realitzat cada taller dues vegades.

En primer lloc, un dels tallers s'anomena "Inventem un conte!" on l'alumnat visualitzarà en la PDI, fotografies d'objectes i del seu dia a dia en l'escola i en casa (prèviament demanades a les famílies) i entre tots els membres del grup, generaran una xicoteta història unint les diferents fotografies. Els alumnes li l'explicaran al o la docent encarregat o encarregada d'eixe taller i aquest o aquesta ho escriurà en un full perquè quede constància de tot el que han pensat i creat. Aquest tindrà lloc en l'aula d'Infantil més espaiosa.

En segon lloc, en el següent taller "Entre tots creem una història" els participants s'agruparan en subgrups mixtos i amb integrants de diferents edats. Aquesta activitat tracta de buscar diferents paraules i dibuixos que hi haurà ocults arreu del pati i, per subgrups, crearan una història amb l'ajuda de les paraules i els dibuixos que hagen trobat. Finalment cada grup el contarà a la resta de companys i companyes. Aquest es durà a terme en el pati de l'escola.

Per últim, "Som imitadores i imitadors!" tindrà lloc en la *Bibliotil*. Els xiquets i les xiquetes s'agruparan per parelles (es recomana que aquestes siguin mixtes i amb integrants de diferents edats) i cadascuna elegirà un llibre de la biblioteca. Consisteix a imitar la seua portada amb les disfresses i els diferents objectes quotidians que es trobaran al centre de la biblioteca, durant un temps limitat entre 3-5 minuts. Mentrestant, la resta de parelles veuran el procés de creació.

Finalment, quan haja passat el temps, la resta de companys veurà si aquesta s'assembla a la portada original o no. A banda d'això, se'ls farà una fotografia (vegeu Annex 3) per recordar el resultat final i penjar-la en les parets de la *Bibliotil* a manera de decoració.

Per últim, s'enuncien els objectius que es pretenen assolir amb el conjunt d'activitats:

- Aprendre a pensar i a comunicar
 - Aprendre a descobrir i a tenir iniciativa
 - Aprendre a ser i actuar cada vegada més autònomament
 - Dinamitzar mecanismes d'ajuda entre grans i menuts dintre d'un mateix cicle
 - Fomentar la imaginació, creativitat i improvisació
 - Millorar l'expressió oral
 - Treballar l'atenció i l'escolta activa
-
- **Implicació de les famílies**

Pel que fa a la implicació de les famílies en el procés de foment lector i d'adquisició de l'hàbit lector dels i les alumnes és imprescindible, per tant aquesta proposta no podia prescindir de la seua implicació directa.

Una dinàmica per a dur a terme amb les famílies dins d'aquest acollidor espai que hem creat és el "*Fami-llibre*" i la seua posterior dramatització per part de l'alumnat.

D'una banda, el "*Fami-llibre*" consisteix que cada setmana algun o alguns familiars d'un alumne o alumna de cada curs d'Infantil aporte un llibre. Aquest el contarán, amb l'ajuda del seu fill o filla, a la resta de companys i companyes del grup en l'espai destinat a aquest fi: la *Bibliotil*.

Pel que fa a la seua organització, a principi de cada mes es concretaran les cites amb les famílies per veure quin dia de quina setmana tenen més disponibilitat per assistir al centre. I les tutores de cada curs es coordinaran perquè no coincidisquen dues famílies

de diferents cursos en la *Bibliotil* a la mateixa hora. Es pretén que assistisca al centre una família per setmana en cada curs d'Infantil.

Una vegada la família determinada haja contat el conte, es guardarà a la biblioteca, concretament, a la prestatgeria destinada als “Llibres Familiars” que hi haurà dins d'aquesta perquè els i les alumnes puguen tenir-los presents al llarg del mes. Això permetrà que es puga fer referència a ells durant les sessions i que recorden cada llibre a la perfecció. A més, els alumnes d'altres cursos d'Infantil podran veure el llibre que han treballat els companys i les companyes.

Els objectius que es pretenen assolir amb aquesta són els següents:

- Fomentar relació família-escola
- Involucrar les famílies en el projecte

Es pretén que les famílies s'involucren tant en el procés d'aprenentatge dels seus fills i filles com en l'adquisició de l'hàbit lector. És important que el centre establisca una relació propera amb les famílies per treballar conjuntament. Ja que si el treball realitzat en l'escola es manté o es complementa amb el realitzat a casa amb les famílies els resultats són molt més notables i satisfactoris.

És una dinàmica interessant d'implicació familiar, ja que no només aporta beneficis pel que fa a la lectura i al seu foment, sinó que crearà llaços familiars molt especials. D'algun mode, se'ls impulsarà per compartir una estona amb els fills i filles. Aquesta els permetrà, a més, conèixer de més a prop els seus gustos, escollint llibres que tenen a casa o preguntant-los quines són les seues preferències en anar a la biblioteca per prestar-ne algun.

D'altra banda, cada curs, al final de cada mes, escollirà el “Llibre Familiar” que més els ha agradat i realitzaran una xicoteta **dramatització guiada** d'aquest a la resta d'alumnes d'Educació Infantil. A partir del primer dia del mes, els alumnes de cinc anys tindran una setmana per preparar-la, els de quatre anys dues i els de tres anys tres.

És important treballar la dramatització en Educació infantil, ja que com bé afirma Delgado (2011) dramatitzar és “comunicar-se amb la resta a través de l'expressió d'un sentiment” (p.382) i que millor que fer-ho a partir d'una història que ha creat expectativa,

interés i motivació als alumnes. Per tant, la dramatització es convertirà finalment en un joc dramàtic incorporant tècniques escèniques per, finalment, ser representat (Delgado, 2011).

L'elaboració i organització d'aquesta consistirà a fer una pluja d'idees entre els i les alumnes i la tutora o el tutor on s'extrauran les diferents escenes, escenaris i personatges que apareixen a la història. A més, entre tots, crearan la història de la representació modificant les parts, accions i situacions que vulguen amb la intencionalitat de fomentar entre els alumnes la imaginació i creativitat.

Després es repartiran els diferents personatges tenint en compte la personalitat i les preferències dels alumnes, ja que hi ha xiquets i xiquetes que els agrada ser més protagonistes pel seu caràcter extravertit i altres que prefereixen no parlar i estar en un segon pla. Totes aquestes característiques s'han de respectar i intentar que l'alumnat se senta còmode en tot moment.

Finalment es procedirà a crear, entre tots, els fons dels diferents escenaris que apareixeran durant la representació. Aquesta la practican durant diversos dies perquè l'alumnat controle els temps o aprenga les pautes d'entrada i eixida a l'escenari, entre altres.

Tot i això, com que són alumnes d'Educació Infantil i molts d'ells i elles no tenen encara desenvolupada la capacitat de memorització, seran els mateixos tutors els qui s'encarregaran de narrar i contar el conte així com dels diàlegs de la majoria de personatges, de manera que els alumnes tan sols hauran de realitzar les accions que es narren i escoltar atentament per saber quan els toca aparèixer en escena, exceptuant a aquells i aquelles que sí que han volgut memoritzar alguna frase o diàleg. El més important d'aquesta activitat és el procés i no el resultat.

En resum, cada mes un curs escollirà el conte familiar preferit o que més els ha cridat l'atenció i crearan, al llarg de la setmana o les setmanes següents, una xicoteta representació teatral que es durà a terme en l'espai temporal setmanal, dins de l'horari, destinat a aquesta activitat.

Amb tot això, seria interessant efectuar-la els divendres després de l'esplai, ja que l'alumnat al qual li toque realitzar la dramatització, pot comptar, si es necessitara, amb part de l'esplai per preparar l'escenari on es realitzarà la representació i els vestuaris o la caracterització dels personatges. Pot ser una bona manera de finalitzar la setmana.

Amb aquesta activitat, a banda d'apropar els alumnes al món de la dramatització, es pretén:

- Desenvolupar la imaginació i creativitat
- Fomentar la concentració, l'atenció visual i auditiva i la paciència tant individual com de grup
- Treballar l'expressió corporal
- Exercitar la memòria
- Potenciar el treball en equip
- Conèixer les postures bàsiques del cos i el seu ús per a expressar sentiments i sensacions
- Adoptar el rol d'un personatge
- Respectar el torn de paraula i de moviment o d'entrada i eixida a l'escenari

- **Implicació de l'alumnat d'Educació Primària**

Cal insistir que és important crear dinàmiques, tallers o activitats per treballar, conjuntament amb l'alumnat d'Educació Primària. El Decret 38/2008, de 28 de març destaca la necessitat de crear una estreta coordinació d'Educació Infantil amb el 1r cicle de Primària perquè la transició entre ambdues etapes tinga elements de continuïtat. Cal destacar que la transició de l'etapa d'infantil a la de primària és un procés complicat, ja que suposa per a l'alumnat un creixement tant personal i social com educatiu. També es pot treballar conjuntament amb la resta d'alumnat de Primària perquè la transició entre ambdues etapes siga encara més natural, satisfactòria i beneficiosa.

Per tant, per treballar la lectura conjuntament amb l'alumnat de Primària, d'una banda es proposa un **“Taller de titelles”**. Aquest és un taller d'intercicles que requereix la participació de l'alumnat de 1r de Primària.

Els titelles constitueixen una forma creativa i expressiva de l'art. És una ferramenta que promou l'aprenentatge d'habilitats, recursos i coneixements a partir de situacions d'interacció social. A més, ajuden als alumnes a aprendre i expressar i, al mateix temps permeten al docent comprovar quines són les possibilitats expressives de cadascun d'ells i elles (Albiach, 2013).

Així també ho manifesta Delgado (2011), que corrobora que aquests “constitueixen un medi de projecció l'estat d'ànim dels mateixos alumnes donat que amb ells “se senten lliures d'expressar el que desitgen i no s'atreveixen a fer al descobert, superant les seues inseguretats i manifestant-se amb sinceritat fet, inclús, eixir la seua personalitat oculta” (p. 388).

L'alumnat participant en aquesta dinàmica es dividirà en grups compostos per alumnes de tots els cursos, des de P3 fins 1r de Primària. Es dividiran en tres grups mixtos, equitatius i heterogenis que s'identificaran amb el personatge principal dels contes escollits (vegeu Annex 4) que s'anuncien més endavant. Cadascun s'ubicarà en una aula: la d'Infantil, la de 1r de Primària i a la *Bibliotil*. Cada setmana que es reunisquen canviaran d'espai, d'aquest mode tots passaran pels tres. Es recomana que hi haja una o dues mestres per grup per facilitar el procés i tindre un major control d'aquest.

Una proposta de llibres interessants per a dur a terme un teatre de titelles són els següents contes clàssics: *Caputxera Roja i Patufet* de Charles Perrault i *Els tres porquets* de Lane Smith. El motiu pel qual s'han escollit aquests contes són perquè, a banda de treballar clàssics literaris importants en la literatura universal, la major part de l'alumnat els coneix i això facilitarà la seua comprensió, aspecte molt important per poder dur a terme una adequada representació amb els titelles.

Cada grup treballarà una obra durant un temps determinat, per exemple durant les dues primeres sessions. Amb l'objectiu final de crear i realitzar un teatre de titelles a partir d'un conte concret.

Aquest taller tindrà lloc dues vegades al mes durant tot l'any: octubre serà per a treballar el conte i novembre i desembre per a pensar com serà la representació de l'obra; a partir de febrer començaran a crear els titelles, el teatre on és durà a terme l'escenografia i els diferents paisatges que s'empraran per a la seua representació final.

Una vegada treballats els contes, es passarà a reflexionar sobre el que es vol transmetre, si volen respectar tota la història i tots els personatges que apareixen al conte o incorporar-ne de nous o canviar algunes escenes.

Durant la fase de creació dels personatges i els escenaris hauran de construir un teatre de titelles on tan sols necessitaran un palet, unes taules de fusta, cola i teles per decorar com es preferisca. També es pot crear amb una capsa de cartó.

Pel que fa als titelles, aquestes s'elaboraran amb materials reutilitzats i altres que es tinguen a l'aula, per crear titelles no es necessita cap material específic. De vegades amb uns guants i les pròpies mans pots transmetre infinits de sentiments i emocions. Cal orientar als alumnes del que han de crear però donar-los llibertat a l'hora d'escollir tant els materials com els personatges que vulguen crear.

La representació final de cada grup tindrà lloc les dues últimes setmanes del curs davant dels alumnes de 2n de Primària que acudirán de públic per gaudir del treball realitzat pels seus companys i companyes durant tot l'any. Aquestes és duran a terme en el pati de l'escola, ja que aquest és un espai ampli i podran seure tots més còmodament.

Cada grup se situarà en una part del pati i l'alumnat de 2n també es dividirà en tres grups per anar cadascun a un teatre. Això permetrà que hi haja menys públic en cada representació i, per tant, menys rebombori i major control per part dels docents. A més, com que és un teatre de titelles i els "actors" i "actrius" estan amagats darrere d'un escenari, permetrà que el públic pugui escoltar-los millor. Una vegada passen els 5-10 minuts que serà la duració aproximada de cada representació, tocarà un xiulet i cada grup passarà al següent teatre, fins que tots hagen estat en tots.

És recomanable que totes i cadascuna de les representacions siguin gravades perquè tot l'alumnat d'Infantil pugui veure totes les representacions, inclosa la seua, una

vegada finalitzades. A més, aquestes es podran ensenyar a les famílies perquè vegem el resultat de tot el treball realitzat dels seus fills i filles durant tot l'any.

Els objectius que es persegueixen amb aquesta activitat són els següents:

- Conèixer clàssics literaris
- Desenvolupar la comprensió lectora
- Expressar a través dels titelles
- Treballar la veu i l'entonació
- Fomentar la creativitat, la imaginació i la improvisació
- Adoptar el rol d'un personatge

En resum, aquest taller és una alternativa per treballar la lectura i els llibres de manera conjunta amb l'alumnat de Primària, a través d'un dels vessants de la dramatització: els titelles.

D'altra banda, per involucrar també l'alumnat del 2n i el 3r cicle de Primària es proposa realitzar un "**Amadrinament lector**".

Aquest consisteix que cada alumne i alumna del 2n i el 3r cicle de Primària amadrinen a un alumne del cicle d'Infantil, concretament, l'alumnat de 4t amb el de P3 anys, els de 5é amb el de P4 anys i els de 6é amb P5 anys; i dins de cada grup s'agruparan per parelles.

Mig grup es quedarà amb el tutor o tutora del cicle superior a l'aula, mentre que l'altra meitat anirà amb el o la d'Infantil a la *Bibliotil*. Cada vegada anirà un grup a la biblioteca perquè tots dos estiguen als dos espais.

Aquesta dinàmica començarà en el mes de novembre, ja que, durant els mesos de setembre i octubre tindrà lloc el procés d'aparellament. Aquest, el realitzaran els tutors i les tutores d'ambdós cursos, tenint en compte aspectes com: la personalitat, les motivacions o el nivell d'aprenentatge de cada alumne i alumna. Posteriorment, els tutors i les tutores de tots els cursos participants es reuniran per concretar quins dies del mes i durant quines hores es duran a terme per no coincidir a la *Bibliotil*.

Durant el mes de novembre, s'explicarà a l'alumnat de Primària la importància del compromís que adquiriran i de la responsabilitat que suposa respecte dels més menuts. Aquest compromís quedarà reflectit i es farà oficial en un *Contracte d'Amadrinament lector* (vegeu Annex 5) que emplenaran els components de les parelles el dia que es comence l'*Amadrinament*.

Pel que fa al seu funcionament, entre una i dues vegades al mes (com a mínim), l'alumnat del cicle superior anirà a les aules d'Infantil a contar un conte al seu fillol o fillola. Serà responsabilitat de la *madrina* o el padrí seleccionar i escollir de la biblioteca els llibres més adequats per al seu fillol o fillola.

Una vegada la *madrina* o el padrí haja acabat de contar el conte, li farà al seu fillol o fillola una sèrie de preguntes respecte a la lectura per comprovar si han prestat atenció i si l'han comprés. Tanmateix, en cas de ser alumnes de P3, poden proposar-los que dibuixen en un full el que més els ha agradat del conte i que els expliquen oralment el perquè. Es tracta que reflexionen i expressen oralment el que els han contat i han escoltat.

Finalment, quan hagen acabat de contar el conte i realitzat les qüestions posteriors corresponents, aniran tots dos junts a la *Bibliotil* per tornar el llibre (en cas d'estar a l'aula) i li demanaran a la mestra o mestre responsable del seu grup el *Registre de lectures* (vegeu Annex 6) corresponent del seu fillol o fillola. Aquest permetrà a les *madrines* i als padrins apuntar quin llibre han llegit i veure quins altres ja han llegit per no repetir-ne cap. A més, podran anotar les observacions diàries que consideren oportunes.

Els objectius comuns que es persegueixen amb aquesta dinàmica són els següents:

- Crear l'hàbit lector mitjançant el plaer i el gaudi
- Promoure la convivència
- Educar en la responsabilitat i el compromís
- Treballar la cooperació entre cicles

Aquesta és una dinàmica que permetrà veure com l'alumnat d'Educació Primària fa de model lector i alhora, adquireix responsabilitats tant enfront de l'alumnat d'Infantil com d'ells mateixos en haver de controlar el ritme, l'entonació i la pronúncia a l'hora de

contar el conte. Mentre que, l'alumnat d'Infantil estarà treballant l'escolta i fomentant l'atenció, així com la concentració i treballant l'expressió oral, entre altres.

A partir de l'Annex 7 (inclòs) es troben les taules corresponents a cada dinàmica proposada, on s'exposa de forma clara i breu, els aspectes fonamentals a tenir en compte de cadascuna, per facilitar al professorat la seua utilització.

7 Conclusions

Una vegada realitzat aquest treball d'investigació de forma autònoma a partir de totes les competències i els coneixements adquirits al llarg de tot el Grau, i després d'una revisió bibliogràfica on s'han exposat els beneficis de la lectura i la importància de la seua presència en l'etapa d'Educació Infantil així com, la rellevància dels principals mediadors en el procés de foment lector, s'ha arribat a una sèrie de conclusions sobre la implantació d'aquesta possible *Bibliotil* i les diferents dinàmiques proposades.

Primerament destacar que és un projecte que no s'ha pogut posar en pràctica, ja que ha sigut pensat i elaborat després de realitzar el període de pràctiques, però que està plantejat per poder efectuar-lo en un futur, com s'acordà amb les mestres del centre on es realitzaren.

Tanmateix, és una proposta que pot dur-se a terme en qualsevol centre que busque fomentar la lectura de manera efectiva i duradora en el temps, que involucre les famílies i requerisca, a més, la col·laboració i el suport de l'alumnat de Primària amb un únic fi: gaudir de la lectura i dels llibres.

La biblioteca escolar és, en general, un recurs educatiu imprescindible per millorar l'ensenyança però, si a més, aquestes, estan presents en el cicle d'Infantil, introduiran i iniciaran als xiquets i les xiquetes en el procés d'alfabetització, tant el cognitiu com l'emocional. A més facilita i promou el contacte primerenc amb diferents fons d'informació evitant que, en edats posteriors, senten rebuig enfront dels llibres o a la lectura.

El fet de crear una Biblioteca de Cicle en compte d'una d'aula o una escolar és perquè es busca, principalment, crear un espai destinat únicament a l'alumnat d'Infantil. Moltes vegades a les biblioteques escolars l'espai destinat a llibres per als alumnes d'Infantil és insuficient o, directament, tan sols hi ha els llibres de Primària i els d'Infantil els tenen cadascun en la seua aula, en el que s'anomena biblioteca d'aula.

Aquesta última és una iniciativa molt favorable però individual, és a dir, tan sols la utilitzen els i les alumnes d'eixa aula. És necessari que l'alumnat de cada grup realitze activitats conjuntes o individuals amb la lectura però, també, aporta molts beneficis fer-

ho amb la resta de grups d'Infantil. En aquest Treball es busca treballar, fonamentalment, per internivells.

Amb la *Bibliotil* es pretén fomentar, clarament, l'hàbit lector dels alumnes d'Educació Infantil però, sobretot, crear un espai on l'alumnat se senta còmode, relaxat i curiós. És interessant que els alumnes tinguen accés a llibres de la seua edat però també de la resta. Així com realitzar i gaudir conjuntament les diverses dinàmiques o tallers que s'han presentat en la proposta. Aquestes estones que compartiran amb la resta de companys de diferents edats els aportaran una gran varietat d'experiències i aprenentatges tant acadèmics com personals.

Respecte a les diferents dinàmiques i tallers que es presenten a la proposta, aquestes, aborden diferents temes i presenten varietat de continguts així com de metodologies. I, a banda d'involucrar al mateix alumnat d'Educació Infantil, compten amb la participació, col·laboració i coordinació de les famílies i l'alumnat d'Educació Primària.

Per tant, la finalitat d'aquesta és, a més de fomentar la lectura i promoure entre l'alumnat les ganes i el gust per aquesta, afavorir la convivència i crear llaços afectius entre tota la comunitat educativa.

En definitiva, cal no oblidar que la lectura i els llibres són importants en la vida de tot ésser humà però, sobretot, essencials per al creixement personal i intel·lectual i el desenvolupament de la imaginació i la creativitat dels infants. És important aconseguir que els alumnes aconseguisquen sentir la lectura com una activitat plaent d'entreteniment i desconexió.

8 Referències

Abulí, L., Alegria G., Garcia B., Golobardes M., Lladó C., Martín A., Muñoz L., Queralt E. (coord.), Solé S. (2005). La Biblioteca mediateca d'Infantil a Secundària. Recuperat de: [http://www.xtec.cat/crp-terrassa/puntedu/Llibre Biblioteques.pdf](http://www.xtec.cat/crp-terrassa/puntedu/Llibre_Biblioteques.pdf) [03/03/2020].

Alcántara, D. (Desembre 2008). Las bibliotecas escolares, importante recurso. *Innovación y experiència educativa*. Recuperat de: https://archivos.csif.es/archivos/andalucia/ensenanza/revistas/csicsif/revista/pdf/Numero_13/DOLORES_ALCANTARA_2.pdf [24/03/2020].

Berenguer, C. (Primavera 2018). L'encès d'aprendre a llegir un àlbum il·lustrat. *L'illa: Revista de lletres*, (72), p. 14.

Canelles, J. (Octubre 2016). Silenci. *Guix* (428). Recuperat de: [file:///C:/Users/Usuario/Downloads/SILENCI%20-%20JORDI%20CANELLES%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Usuario/Downloads/SILENCI%20-%20JORDI%20CANELLES%20(1).pdf) [29/04/2020].

Capsir, S. (2019). Emocionar-se amb la lectura, una nova proposta de foment lector. *Emociona't*. Recuperat de: http://www.bromera.com/emocionat/arxiu/EmocionaT_01.pdf [15/03/2020].

Centelles, J. (2020). Orientacions per a pares i mares. Llegir amb els fills i filles: qüestió de confiança, generositat i paciència. Recuperat de: <https://www.fbofill.cat/sites/default/files/4Orientacions%20per%20a%20pares%20i%20mares.pdf> [20/04/2020].

Cerrillo, P. C. (2005). La animación a la lectura desde edades tempranas. *Idea La Mancha: Revista de Educación de Castilla-La Mancha*. Recuperat de: <https://www.biblioteca.org.ar/libros/155057.pdf> [25/03/2020].

Cerrillo, P. C. (2007). *Literatura Infantil y Juvenil y educación literaria*. Barcelona: Octoedre.

- Clemente Linuesa, M. (2008) *Primeros contactos con la lectura: leer sin saber leer: descripción y evaluación del trabajo con niños y niñas de 0 a 6 años*. Salamanca: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- Colomer, T., Manresa, M., Ramada L., Reyes, L. (2018) *Narrativas literarias en educación infantil y primaria*. Madrid: Síntesis.
- Conselleria d'Educació, Cultura i Esport. (2018). *Manifest de la Biblioteca escolar (UNESCO/IFLA)*. Recuperat de: <http://www.ceice.gva.es/es/web/bibliotecas/manifiesto-de-la-biblioteca-escolar-unesco/ifla> [07/05/2020].
- Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport (2017) *Llegim, llegim, llegim. Pla Valencià de Foment del Llibre i la Literatura*. Recuperat de: http://www.ceice.gva.es/documents/161918695/163428820/PVFLC_Castellano.pdf/cb0828a0-57de-4f34-b79e-b8096c5bc2d7 [16/02/2020].
- Corral, A. M. (1997). El aprendizaje de la lectura y escritura en la escuela infantil. *Didáctica, lengua y literatura*. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=148720> [21/01/2020].
- DECRET 38/2008, de 28 de març, del Consell, pel qual s'establix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana. [2008/3838]. Recuperat de: http://www.dogv.gva.es/datos/2008/04/03/pdf/2008_3838.pdf [16/02/2020].
- Delgado, Mª T. (2011). La dramatización, recurso didáctico en Educación Infantil. *Pedagogia Magna*. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3629264> [08/04/2020].
- González García, J. (2015). Dramatización y educación emocional. *Revista de Investigación Educativa*. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5618962> [08/04/2020].
- Jiménez Martínez, L. (2012). La animación a la lectura en las bibliotecas... La construcción de un camino hacia la lectura. *Boletín de la asociación andaluza de*

- bibliotecarios*. Recuperat de:
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4471440> [10/04/2020].
- Llamazares, Mª T. y Alonso-Cortés, Mª D. (2016). Lectura compartida y estrategias de comprensión lectora en Educación Infantil. *Revista Iberoamericana de Educación*. Recuperat de: <https://rieoei.org/historico/documentos/rie71a07.pdf> [21/01/2020].
- Llegim? Consells pràctics per a motivar la lectura en família (2019). Alzira: Bromera.
- Monar, M. (Tardor 2019). Els darrers anys de la LIJ. *L'illa: Revista de lletres*, (75), p. 16.
- Oltra Albiach, M. A. (2013). “Los títeres: un recurso educativo”. *Educación social. Revista de Intervención Socioeducativa*. Recuperat de:
<https://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/267203/368957>
[08/04/2020].
- ORDE 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres docents de la Comunitat Valenciana. [2011/6872]. Recuperat de:
http://www.dogv.gva.es/datos/2011/06/16/pdf/2011_6872.pdf [16/02/2020].
- Pernas, E. (2009). Animación a la lectura y promoción lectora. En López, P. y Santos, J. C. (Ed.), *Guía para bibliotecas escolares*. Recuperat de:
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3029601> [05/02/2020]
- Roque, L. y Álvarez, C. (2016). Estimulación temprana de la lectura desde la Educación Infantil. *Lenguaje y textos*. Recuperat de:
<https://riunet.upv.es/bitstream/handle/10251/80221/5942-20565-1-PB.pdf?sequence=1> [20/02/2020].
- Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya (Abril 2016). *Lectura i família. Com fomentar la lectura des de la llar*. Recuperat de
http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0038/21e23a8c-f390-4edd-ba50-c07349c61a84/7_lectura-i-familia.pdf [27/04/2020].

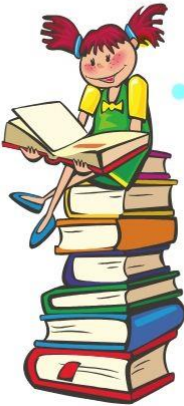
Solé, I. (1996). ¿Lectura en Educación Infantil? ¡Sí, gracias! *Aula de Innovación Educativa*. Recuperat de http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/_media/fic/cco/ccp03/fase_2/f2_p.ci_material_complementari_1_procediments_descodificcacio_i_sole_lectura-en-educacion-infantil-si-gracias.pdf [21/01/2020].

ANNEXOS

(Elaboració pròpia)

Annex 1: Carnet lector.

CARNET LECTOR
Bibliotil

NOM: _____

Recompensa per cada llibre llegit

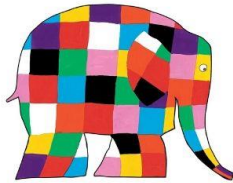
Annex 2: Identificació per als grup de la dinàmica “Junts som més creatives i creatius”.

Grup del Monstre de Colors

NOM: _____

Grup de l'Elefant Elmer

NOM: _____

Grup de la Zebra Camil·la

NOM: _____

Annex 3: Model fotografia per a l'activitat "Som imitadores i imitadors!".

Annex 4: Identificació per als grups del “Taller de Titelles”.

Grup de la Caputxeta Vermella

NOM: _____

Grup del Patufet

NOM: _____

Grup dels Tres Porquets

NOM: _____

CONTRACTE D'AMADRINAMENT LECTOR

MADRINA O PADRÍ

Jo,

alumna/e de ____
de Primària,
em compromet a
buscar, escollir i
llegir a la meua
fillola o fillol els
llibres i contes que
més li agraden.

Per això
m'esforçaré a fer-
ho de la millor
manera possible
perquè gaudisquen.

FILLOL O FILLOLA

Jo,

alumna/e de ____
d'Infantil,
em compromet a
escoltar tot el que
em llija la meua
madrina o padrí.

Per això estaré en
silenci i prestaré
molta atenció per
gaudir de la lectura.

Annex 7: Quadre-resum dinàmica "Junts som més creatives i creatius".

Títol	“Junts som més creatives i creatius”
Descripció	<p>Dinàmica d’internivells que consisteix a dividir tot l’alumnat d’Infantil en tres tallers que giraran entorn dels llibres i la lectura però, sobretot, de la creació d’històries a partir de la improvisació i imaginació.</p> <p>Taller 1: “Inventem un conte!” on l’alumnat visualitzarà en la PDI fotografies d’objectes del seu dia a dia en l’escola i en casa (prèviament demanades a les famílies) i entre tots els membres del grup, generaran una xicoteta història unint els diferents objectes. Els alumnes li l’explicaran al o la docent encarregat o encarregada d’eixe taller i aquest o aquesta ho escriurà en un full perquè quede constància de tot el que han pensat.</p> <p>Taller 2: “Entre tots creem una història”. Els i les participants s’agruparan per subgrups mixtos i amb integrants de diferents edats. Aquesta activitat tracta de buscar diferents paraules i dibuixos que hi haurà ocults arreu del pati i, per subgrups, crearan una història amb l’ajuda de les paraules i els dibuixos que hagen trobat. Finalment cada grup el contarà a la resta de companys i companyes.</p> <p>Taller 3: “Som imitadores i imitadors!”. Els i les participants s’agruparan per parelles mixtes i amb integrants de diferents edats i cadascuna elegirà un llibre de la biblioteca. Consisteix a imitar la seua portada, durant un temps limitat entre 3-5 minuts, amb les disfresses i els diferents objectes quotidians que es trobaran al centre de la biblioteca. Mentre la resta de parelles veuran el procés de creació. Finalment, la resta de companys veurà si s’assembla a la portada original o no. A banda d’això, se’ls farà una foto (vegeu Annex 5) per recordar el resultat final i penjar-la en les parets de la <i>Bibliotil</i> a manera de decoració.</p>

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a pensar i a comunicar - Aprendre a descobrir i a tenir iniciativa - Aprendre a ser i actuar cada vegada més autònomament - Dinamitzar mecanismes d'ajuda entre grans i menuts - Fomentar la imaginació, creativitat i improvisació - Millorar l'expressió oral - Treballar l'atenció i l'escolta activa 		
Participants	Alumnat del segon cicle d'Educació Infantil		
Organització	Espai	Taller 1	Aula d'infantil més espaiosa
		Taller 2	Pati
		Taller 3	<i>Bibliotil</i>
	Alumnat	Tres grups fixes, mixtos, heterogenis i barrejats (alumnes procedents dels diferents cursos d'Infantil que s'organitzaran a l'inici de la dinàmica i se'ls identificarà amb un personatge de conte (vegeu Annex 4)). Es concretarà entre els i les docents un punt d'encontre i cada vegada del mes que aquesta es realitze on cada curs acudirà a ell i l'alumnat, automàticament s'agruparà en relació al seu personatge.	
Temporalitat	Una sessió d'uns 45 minuts aproximadament, una vegada al mes durant sis mesos.		

		Cada mes un grup estarà en un taller, per tant estaran dues vegades en cadascun.	
Recursos	Materials	Taller 1	Suport audiovisual
		Taller 2	Cartolines amb paraules i dibuixos
		Taller 3	Càmera, llibres, disfresses i objectes quotidians
	Humans	Tres docents, un o una per taller	

Annex 8: Quadre-resum dinàmica "*Fami-llibre*"

Títol	"Fami-llibre"	
Descripció	<p>Consisteix que cada setmana algun o alguns familiars d'un alumne o alumna de cada curs d'Infantil aporte un llibre. Aquest el contaràn, amb l'ajuda del seu fill o filla, a la resta de companys i companyes del grup.</p> <p>Una vegada el llibre siga contat es guardarà a la <i>Bibliotil</i>, concretament, a la prestatgeria dels "Llibres Familiars" que hi haurà dins d'aquesta perquè els i les alumnes puguin tenir-los presents al llarg del mes.</p>	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar relació família-escola - Involucrar les famílies en el projecte 	
Participants	Alumnat del segon cicle d'Educació Infantil i Famílies	
Organització	Espai	<i>Bibliotil</i>
	Alumnat	Tot el grup
	Duració	Una sessió d'uns 45 minuts aproximadament, cada setmana. Es petén que al llarg del mes es fagen unes tres o quatre sessions d'aquesta
Recursos	Materials	-

	Humans	Tutora o tutor del grup i família
Observacions	<p>A principi de cada mes es concretaran les cites amb les famílies per veure quin dia de quina setmana tenen més disponibilitat per assistir al centre. A més, les tutores de cada curs es coordinaran perquè no coincidisquen dues famílies de diferents cursos en la <i>Bibliotil</i> a la mateixa hora.</p>	

Annex 9: Quadre-resum activitat “Dramatització guiada”.

Títol	“Dramatització guiada”.
Descripció	<p>Activitat d’nternivells que sorgeix a partir del “<i>Fami-libre</i>” on l’alumnat de cada grup haurà escollit el “Llibre Familiar” que més els ha agradat durant el mes. Cada mes un curs escollirà el conte familiar preferit o que més els ha cridat l’atenció i crearan, al llarg de la setmana o les setmanes següents, una xicoteta representació teatral que es durà a terme en l’espai temporal setmanal destinat a aquesta activitat.</p> <p>Una vegada escollit, l’alumnat farà una pluja d’idees amb l’ajuda la tutora o el tutor i, junts, extrauran les diferents escenes, escenaris i personatges que apareixen a la història. A més, entre tots, crearan la història de la representació modificant les parts, accions i situacions que vulguen.</p> <p>Després es repartiran els diferents personatges tenint en compte la personalitat i les preferències dels alumnes.</p> <p>Finalment es procedirà a crear, entre tots, els fons dels diferents escenaris que apareixeran durant la representació. Aquesta la practican durant diversos dies perquè l’alumnat controle els temps o aprenga les pautes d’entrada i eixida a l’escenari, entre altres.</p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none">- Desenvolupar la imaginació i creativitat- Fomentar la concentració, l’atenció visual i auditiva i la paciència tant individual com de grup- Treballar l’expressió corporal- Exercitar la memòria

	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar el treball en equip - Conèixer les postures bàsiques del cos i el seu ús per a expressar sentiments i sensacions - Adoptar el rol d'un personatge - Respectar el torn de paraula i de moviment o d'entrada i eixida a l'escenari 	
Participants	Alumnat del segon cicle d'Educació Infantil	
Organització	Espai	<i>Bibliotil</i>
	Alumnat	Tot el grup
	Duració	<p>La dramatització final es realitzarà en una sessió d'uns 40 minuts aproximadament, encara que aquesta no tinga una extensió major a 20 minuts.</p> <p>El temps destinat a la creació d'aquesta és variable. Dependrà del professorat i l'alumnat.</p> <p>A partir del primer dia del mes, els de cinc anys tindran una setmana per preparar la dramatització, els de quatre anys dues i els de tres anys tres.</p>
Recursos	Materials	Materials necessaris per a la creació dels escenaris i disfresses
	Humans	Tutora o tutor del grup

Observacions	<p>Com que són alumnes d'Educació Infantil i molts d'ells i elles no tenen encara desenvolupada la capacitat de memorització, seran els mateixos tutors els qui s'encarregaran de narrar i contar el conte així com dels diàlegs de la majoria de personatges, de manera que els alumnes tan sols hauran de realitzar les accions que es narren i escoltar atentament per saber quan han d'aparèixer en escena, exceptuant a aquells i aquelles que sí que han volgut memoritzar alguna frase o diàleg. El més important d'aquesta activitat és el procés i no el resultat.</p>
---------------------	---

Annex 10: Quadre-resum “Taller de Titelles”.

Títol	“Taller de titelles”
Descripció	<p>Taller d’intercicles que es realitzarà per grups (vegeu Annex 9) on cadascun treballarà un llibre durant un temps determinat, per exemple durant les dues primeres sessions. Amb l’objectiu final de crear i realitzar un teatre de titelles a partir d’un conte concret.</p> <p>Una proposta de llibres interessants per a dur a terme un teatre de titelles són els següents contes clàssics: <i>Caputxera Roja i Patufet</i> de Charles Perrault i <i>Els tres porquets</i> de Lane Smith, ja que, a banda de treballar alguns clàssics literaris importants en la literatura universal, la major part de l’alumnat els coneix i això facilitarà la seua comprensió, aspecte molt important per poder dur a terme una adequada representació.</p> <p>Una vegada treballats els contes, es passarà a reflexionar sobre el que es vol transmetre, si volen respectar tota la història i tots els personatges que apareixen al conte o incorporar-ne de nous o canviar algunes escenes. Durant l’última fase crearan els personatges i els escenaris que volen que apareguen. Així com el Teatre de Titelles que farà la funció d’escenari.</p> <p>La representació final de cada grup tindrà lloc les dues últimes setmanes del curs davant dels alumnes de 2n de Primària que acudiran de públic per gaudir del treball realitzat pels seus companys i companyes durant tot l’any. Aquestes es duran a terme en el pati de l’escola, ja que aquest és un espai ampli i podran seure tots més còmodament.</p> <p>Cada grup se situarà en una part del pati i l’alumnat de 2n també es dividirà en tres grups per anar cadascun a un teatre. A més, com que és un teatre de titelles i els “actors” i “actrius” estan amagats darrere d’un escenari, permetrà que el públic pugui</p>

	<p>escoltar-los millor Una vegada passen els 5-10 minuts que durarà aproximadament cada representació, tocarà un xiulet i cada grup passarà al següent teatre, fins que tots hagen estat en tots.</p>		
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer clàssic literaris - Desenvolupar la comprensió lectora - Expressar a través dels titelles - Treballar la veu i l'entonació - Fomentar la creativitat, la imaginació i la improvisació - Adoptar el rol d'un personatge - Adoptar el rol d'un personatge - Respectar el torn de paraula i de moviment o d'entrada i eixida a l'escenari 		
Participants	<p>Alumnat del segon cicle d'Educació Infantil i 1r i 2n de Primària</p>		
Organització	Espai	Grup 1	<i>Bibliotil</i>
		Grup 2	Aula d'Infantil
		Grup 3	Aula de Primària
		Cada setmana que es reunisquen canviaran d'espai, d'aquest mode tots passaran per tots tres.	

	Alumnat	Tres grups equitatius, mixtos, heterogenis i barrejats d'alumnes d'Infantil i 1r de Primària
	Temporal	Dues sessions al més d'uns 45 minuts aproximadament, duració tot l'any. Octubre estarà destinat per a treballar el conte, novembre i desembre per a pensar com serà la representació de l'obra i, a partir de febrer començaran a crear els titelles, el teatre on es durà a terme l'escenografia i els diferents paisatges que s'empraran per a la seua representació final.
Recursos	Materials	<i>Caputxera Roja i Patufet</i> de Charles Perrault i <i>Els tres porquets</i> de Lane Smith; materials reutilitzats i altres necessaris per crear els titelles i un palet (o bé amb una caixa de cartó), unes taules de fusta, cola i teles per decorar l'escenari (teatre de titelles) .
	Humans	Quatre tutors o tutores (tres d'Infantil i una de Primària)
Observacions	<p>En primer lloc, es recomana que hi haja dos docents per grup si és possible per facilitar l'organització i l'execució.</p> <p>En segon lloc, proposar que cadascuna de les representacions siguen gravades perquè tot l'alumnat d'Infantil pugua veure totes les representacions, inclosa la seua, una vegada finalitzades. A més, es podran ensenyar a les famílies perquè vegem el resultat de tot el treball realitzat durant tot l'any dels seus fills i filles.</p>	

Annex 11: Quadre-resum dinàmica “*Amadrinament lector*”.

Títol	“<i>Amadrinament lector</i>”
Descripció	<p>Dinàmica d’intercicles que consisteix a què cada alumne i alumna del 2n i el 3r cicle de Primària <i>amadrine</i> a un alumne del cicle d’Infantil.</p> <p>A l’inici d’aquesta s’explicarà a l’alumnat de Primària la importància del compromís que adquiriran i de la responsabilitat que suposa respecte dels més menuts. Aquest compromís quedarà reflectit i es farà oficial en un <i>contracte d’Amadrinament lector</i> (vegeu Annex 2) que emplenaran els components de les parelles el dia que comence l’<i>Amadrinament</i>.</p> <p>Pel que fa al seu funcionament, entre una i dues vegades al mes (com a mínim) l’alumnat del cicle superior anirà a les aules d’Infantil a contar un conte al seu fillol o fillola. Serà responsabilitat de la <i>madrina</i> o el padrí seleccionar i escollir de la biblioteca els llibres més adequats per al seu fillol o fillola. Es dividiran en dos grups i cadascun d’ells estarà amb una tutora o tutor en un espai (aula d’Infantil i <i>Bibliotil</i>).</p> <p>Una vegada la <i>madrina</i> o el padrí haja acabat de contar el conte li farà una sèrie de preguntes al seu fillol o fillola respecte a la lectura per comprovar si han prestat atenció i l’han comprés. Tanmateix, en cas de ser alumnes de P3, poden proposar-los que dibuixen en un full el que més els ha agradat del conte i que els expliquen oralment el perquè. Es tracta que reflexionen i expressen oralment el que els han contat i han escoltat.</p> <p>Finalment, quan hagen acabat de contar el conte i realitzat les qüestions posteriors corresponents, aniran tots dos junts a la <i>Bibliotil</i> per tornar el llibre (en cas d’estar a l’aula) i li demanaran a la mestra o mestre responsable del seu grup el <i>Registre de</i></p>

	<i>lectures</i> (vegeu Annex 3) corresponent del seu fillol o fillola. Aquest permetrà a les <i>madrines</i> i als padrins apuntar quin llibre han llegit i veure quins altres ja han llegit per no repetir-ne cap. A més, podran anotar les observacions diàries que consideren oportunes.	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Crear l'hàbit lector mitjançant el plaer i el gaudi - Promoure la convivència - Educar en la responsabilitat i el compromís - Treballar la cooperació entre cicles 	
Participants	Alumnat del segon cicle d'Educació Infantil i del 2n i 3r cicle de Primària	
Organització	Espai	Aula d'Infantil i <i>Bibliotil</i> (cada vegada anirà un grup a la biblioteca perquè tots dos estiguen als dos espais).
	Alumnat	<p>Els <i>amadrinaments</i> seran entre els alumnes de 4t i P3 anys, els de 5é i P4 anys i els de 6é i P5 anys. I dins de cada grup per parelles (<i>madrina</i>-padrí i fillol o fillola)</p> <p>Mig grup es quedarà amb el tutor o tutora del cicle superior a l'aula, mentre que l'altra meitat anirà amb el o la d'Infantil a la biblioteca. Cada vegada anirà un grup a <i>Bibliotil</i> perquè tots dos passen pels dos espais.</p>
	Temporal	Dues sessions al més, cada sessió d'uns 45 min aproximadament. Duració total d'un any lectiu.
Recursos	Materials	-

	Humans	Dos tutors o tutores (una d'Infantil i altra de Primària)
Observacions	<p>Dinàmica que començarà en el mes de novembre, ja que, durant els mesos de setembre i octubre tindrà lloc el procés d'aparellament que el realitzaran els tutors i les tutores d'ambdós cursos, tenint en compte aspectes com la personalitat, les motivacions, el nivell d'aprenentatge de cada alumne i alumna perquè els grups siguin heterogenis.</p> <p>Es recomana que els tutors i les tutores de tots els cursos participants es reunisquen per concretar quins dies del mes i durant quines hores es durà a terme la dinàmica per no coincidir a la <i>Bibliotil</i>.</p>	

